

ZARZĄDZENIE NR 18
DYREKTORA GENERALNEGO
GŁÓWNEGO URZĘDU GEODEZJI I KARTOGRAFII

z dnia 24 października 2024 r.

**w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku
pozostającego w trwałym zarządzie Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii**

Na podstawie art. 25 ust. 10 w związku z ust. 4 pkt lit g ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 409) oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Wprowadza się instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zwaną dalej „instrukcją” dla budynku położonego w Warszawie przy ul. Króla Jana I Olbrachta 94B, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Zobowiązuje się wszystkich pracowników Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, zwanego dalej „Urzędem”, do przestrzegania instrukcji.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Generalny
Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Beata Mastalerz

UZASADNIENIE

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego jest poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

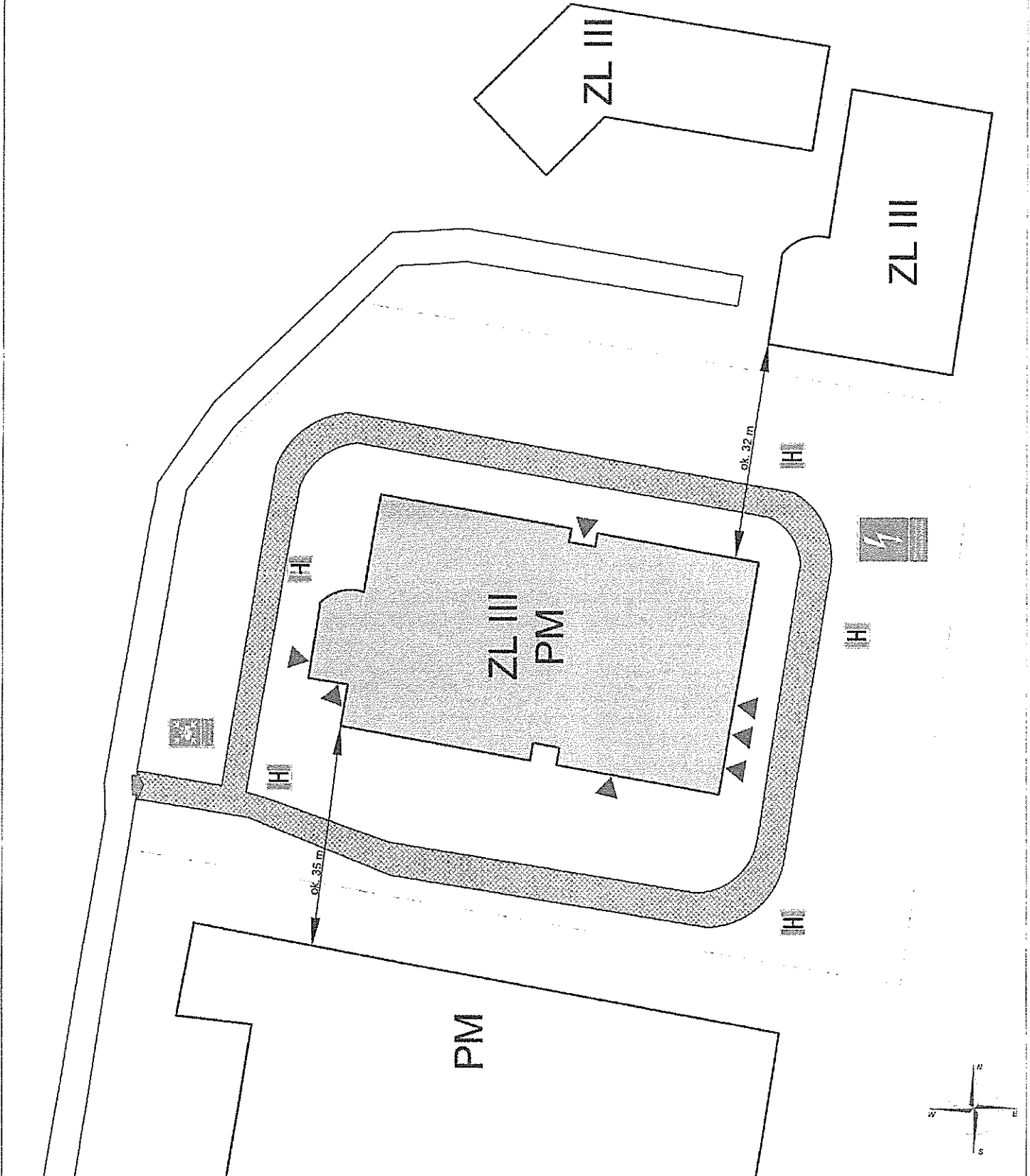
Najważniejszymi zmianami w dotychczas obowiązującej instrukcji są: aktualizacja dotycząca ewakuacji, zmiany w wykazie pracowników w załączniku nr 1 do instrukcji oraz zmiany w załącznikach stanowiących część graficzną instrukcji.

Zarządzenie realizuje następujący cel kontroli zarządczej określony w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530), tj. cel związany z zapewnieniem skuteczności i efektywności działania.

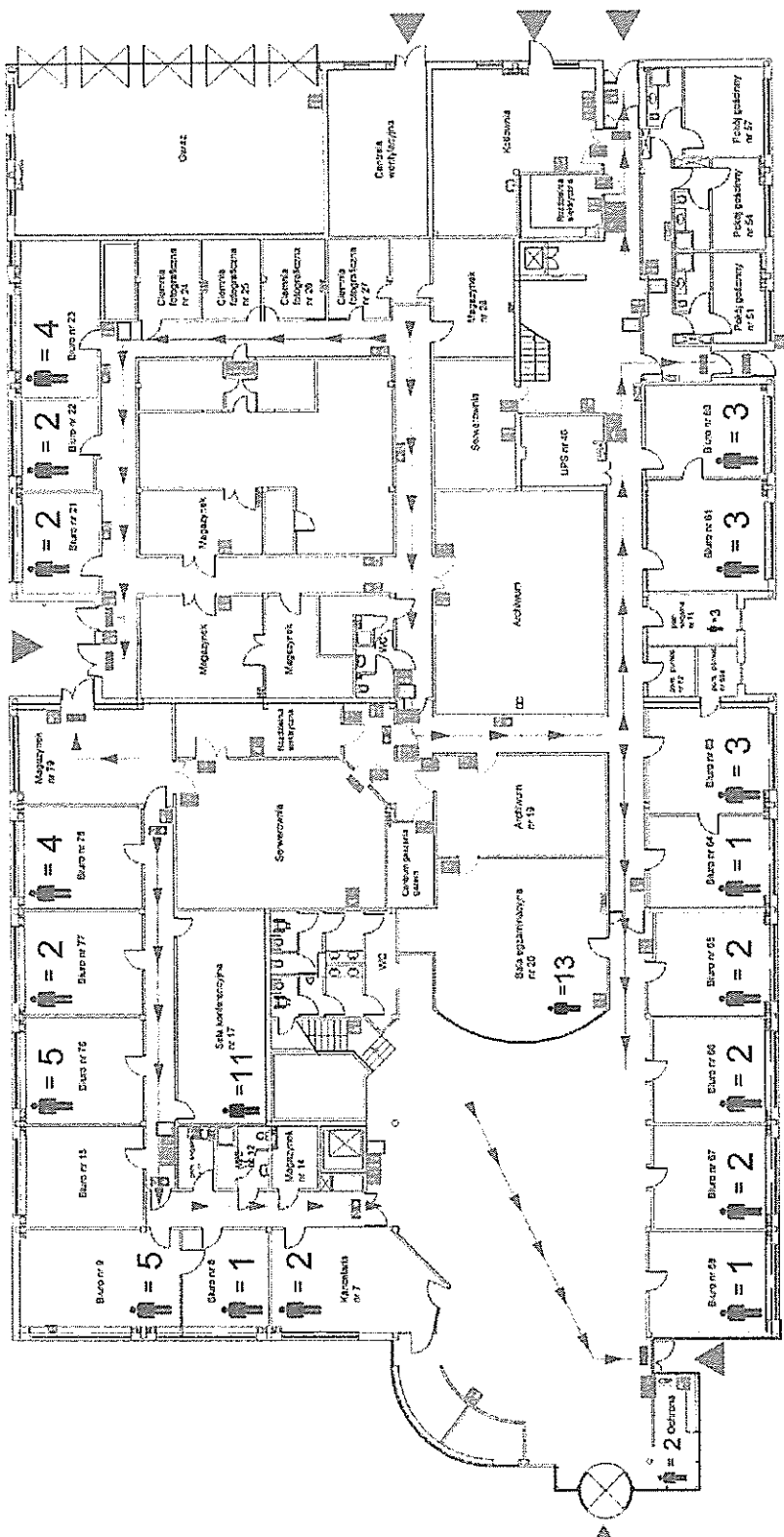
NUMER STR. W PODKRAJOWYM BUDYNKU	
KAT. ZAGROZENIA LICZB	ZL III/PM
KLASA OPIEKUNSTWA POZAROWEGO	C
LOSC STREFY KOCZĄCOWYCH	3
LOSC KORYCEN IARZENIOWYCH	2
LOSC KORYCEN PODZIEMNYCH	0
PRZEWYJNIANIE LOGICZNE	WIA DOMA
GRUPA WYPOSOZENIA BUDYNKU	N-1854

- WYPOSAZENIE WYKONCZAJĄCE
- WYKONCZAJĄCE DO ENERGI
- POCZYNIAWA SA
- N-420 NA PODCIECIE
- WŁASCIWY DO ENERGI
- PRACA WYKONCZAJĄCA

GŁÓWNY URZĄD OCHRONY
 KRAJOWY
 ul. Królewska Odrodzenia 943
 01-102 Warszawa
 OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA
 Inspekcja Bezpieczeństwa Pożarowego
 TEREN ZEMIERZENI
 10.2024 r. 01
 ALFA FIRE
 ul. Królewska Odrodzenia 943
 01-102 Warszawa
 22 674 44 444
 22 674 44 444

CHŁADNICTWO	2	B/P/M
KAT. ZAGROZENIA	0	
KLASA ODPORNOSCI PODCIĄGÓW	3	
KLASA STREF PODCIĄGÓW	2	
KLASA KORYTARZY	1	
KLASA KORYTARZY PODZIEMNYCH	0	
PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB	174	OSÓB
GRUPA WYKONANIA BUDOWY	IV	Ma

JESLI ZOBACZYŹ SZY POZAR

- Wywołaj alarm pożarowy (dzwonek).
- Wywołaj alarm pożarowy (dzwonek).
- Wywołaj alarm pożarowy (dzwonek).
- Wywołaj alarm pożarowy (dzwonek).

Biuro: **GŁÓWNY URZĄD GOSPODARSTWA I KARTOGRAFII**
 ul. Króla Jana Ciołkiewicza 94B
 01-102 Warszawa

Instalacja: **OCHRONA PRZECIWOPOŻAROWA**
 Instalacja Bezpieczeństwa Pożarowego

Instalator: **PHITER**
 ul. Włocławska 13
 01-651 Warszawa

Instalacja: **ALFA FIRE**
 ul. Włocławska 13
 01-651 Warszawa

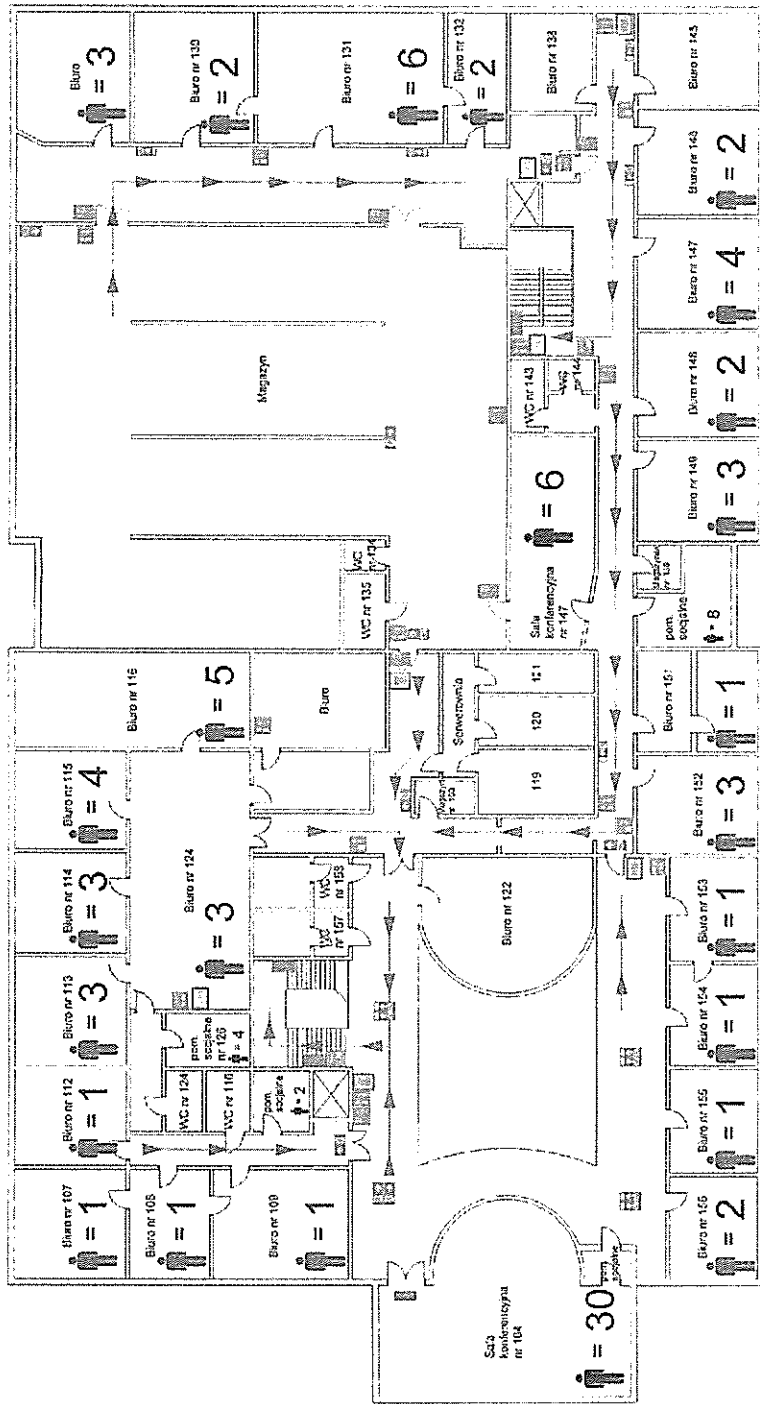
Instalacja: **ALFA FIRE**
 ul. Włocławska 13
 01-651 Warszawa

Instalacja: **ALFA FIRE**
 ul. Włocławska 13
 01-651 Warszawa

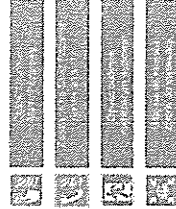
CIĄG NIEPEŁNYTYTUŁA PODCZESNIEM UCZESTWICIA	
MAT. ZAKRZEWIENIA LICO	ZL/IN/PA
KLASA ODPORNOŚCI POŻAROWEJ	0
KLAS. STREF POŻAROWYCH	3
KLAS. KATEGOR. NADSIŁANIACH	2
KLAS. KATEGOR. PODCIĄŻENIACH	0
PRZEMYSŁOWA BŁOG DŁUG	1/4 OSOBY
GRUPA WYKONAWCZYCH PRACOWNIKÓW	N - NISZ

1. Wskazanie miejsc ewakuacji
 2. Wskazanie dróg ewakuacyjnych
 3. Wskazanie miejsc zgromadzenia
 4. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji
 5. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji
 6. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji
 7. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji
 8. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji
 9. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji
 10. Wskazanie miejsc ewakuacji z miejscami ewakuacji

GŁÓWNY URZĄD OCHRONY I KARTOGRAFII	
ul. Króla Jona Olbracht 9/8	
01-102 Warszawa	
OCHRONA PRZECIWOŻAROWA	
Instytut Bezpieczeństwa Pożarowego	
1 PIĘTRO	
10.2024 r.	
03	
ALFA FIRE	
Instytut Techniczny	

„ESU ZOBACZYSZ POZAR”

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

GŁÓWNY URZĄD GEODEZJI I KARTOGRAFII
ul. Króla Jana I Olbrachta 94B
01-102 Warszawa

14.10.2024r.
Sporządził:
SPECJALISTA
OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
Siewka Patryk
mgr inż. poż. Patryk Siewka
nr dypl. SGSP 12229
.....
(data, podpis)

Zatwierdził:
21.10.2024
DYR BIURO GŁÓWNEGO
.....
(data, podpis)

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

SPIS TREŚCI

1	USTALENIA ORGANIZACYJNE	6
2	TERMINOLOGIA	8
3	WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ	11
3.1	Opis budynku.....	11
3.2	Powierzchnia, wysokość oraz liczba kondygnacji.....	12
3.3	Parametry pożarowe występujących substancji palnych.....	12
3.4	Kategoria zagrożenia ludzi oraz przewidywalna liczba osób w budynku oraz poszczególnych kondygnacjach	12
3.5	Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego.....	12
3.6	Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń w obiekcie.....	13
3.7	Klasa odporności pożarowej budynku, klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych	13
3.8	Podział obiektu na strefy pożarowe	13
3.9	Odległość od obiektów sąsiadujących.....	14
3.10	Warunki ewakuacji	14
3.11	Wyposażenie w instalacje oraz urządzenia w tym urządzenia przeciwpożarowe	15
3.12	Przygotowanie obiektu i terenu do prowadzenia działań ratowniczo- gaśniczych.....	16
3.12.1	Drogi pożarowe	16
3.12.2	Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.....	17
4	WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM	18
4.1	Urządzenia przeciwpożarowe.....	18
4.2	Instalacja elektryczna z przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu (PWP)	18
4.3	Instalacja odgromowa	19
4.4	System sygnalizacji pożarowej	19
4.5	Przeciwpożarowa kłapy odcinające	20
4.6	Stałe urządzenie gaśniczego gazowe (SUG).....	21
4.7	Oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne	21
4.8	Hydranty wewnętrzne	22
4.9	Gaśnice	24
5	ZASADY ROZMIESZCZENIA I UŻYCIĘ PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO	26
5.1	Zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego	28
5.1.1	Gaśnice śniegowe	28
5.1.2	Gaśnice proszkowe	29
5.1.3	Gaśnice mgłowe (wodno mgłowe).....	30
5.1.4	Urządzenie gaśnicze układów elektronicznych UGS-2 X	31
5.2	Zasady gaszenia podręcznym sprzętem gaśniczym.....	32
5.3	Terminy konserwacji, przeglądów i badań instalacji oraz urządzeń w obiekcie	33

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

6	SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.....	35
6.1	Zasady postępowania dla osób przebywających w budynku.....	35
7	SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.....	38
8	PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.....	40
9	WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.....	44
9.1	Warunki zarządzenia ewakuacji	44
9.2	Zarządzenie ewakuacji i środki alarmowania	45
9.3	Zasady bezpiecznej ewakuacji.....	45
9.4	Ewakuacja użytkowników budynku z niepełnosprawnością	46
9.5	Obowiązki kierującego ewakuacją.....	49
9.6	Postępowanie po ogłoszeniu ewakuacji.....	50
9.7	Odwołanie alarmu	52
9.8	Wytyczne do prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia	52
9.9	Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.....	53
9.10	Miejsce zbiórki do ewakuacji.....	56
9.11	Ewakuacja osób niepełnosprawnych.....	57
9.11.1	Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami wzroku.....	57
9.11.2	Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami słuchu	58
9.11.3	Sposoby ewakuacji osób niepełnosprawnych ruchowo i z dysfunkcjami wzroku.....	58
10	SPOSOBY ZAPOZNANIA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW Z PRZEISAMI PRZECIWOPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI	63
11	OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ DLA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU	65
11.1	Organizacja ochrony przeciwpożarowej.....	65
11.2	Obowiązki Zarządcy	65
11.3	Obowiązki Administratora	67
11.4	Obowiązki osób kierujących pracownikami	67
11.5	Obowiązki osób prowadzących sprawy kadrowe.....	69
11.6	Obowiązki wszystkich pracowników	69
11.7	Obowiązki osób sprzątających.....	70
11.8	Obowiązki pracowników ochrony obiektu	70
11.9	Ustalenia porządkowe.....	71
12	POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU BĄDŹ INNEGO ZAGROŻENIA, DROGI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU	73
12.1	Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.....	73
12.2	Potencjalne przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów	74
12.3	Drogi rozprzestrzeniania się pożaru	74
12.4	Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru i jego rozprzestrzeniania się.....	75
12.4.1	Czynności zabronione.....	75

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

13	ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIU POŻARÓW	77
13.1	Instalacje elektryczne	77
13.2	Urządzenia grzejne	77
13.3	Urządzenia oświetleniowe.....	78
13.4	Požary powstałe od niegaszonych papierosów.....	79
13.5	Zapobieganie pożarom podczas przechowywania, magazynowania i ekspozycji towarów	79
13.6	Zapobieganie pożarom przy aranżacji pomieszczeń użytkowych	80
13.7	Ustalenia porządkowe.....	80
14	OZNAKOWANIE OBIEKTU ZNAKAMI I TABLICAMI INFORMACYJNYMI.....	82
15	DOKUMENTY ZWIĄZANE	84
16	ZAŁĄCZNIKI.....	85

1 USTALENIA ORGANIZACYJNE

Niniejsza instrukcja została opracowana na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822) . Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego nie naruszają przepisów szczególnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstawania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasad zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie. Postanowienia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dotyczą w szczególności ustaleń w zakresie porządkowym, zapobiegania pożarom i zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Celem opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jest ustalenie wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji budynku Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie przy ul. Króla Jana I Olbrachta 94B i znajdujących się w nim urządzeń.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2057) definiuje ochronę przeciwpożarową polegającą na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnianie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia oraz na rzecz ochrony ludności,
- prowadzenie działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa powyżej, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest w szczególności do:

- przestrzegania przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażenia budynku w sprzęt pożarniczy, ratowniczy i środki gaśnicze oraz zapewnienia konserwacji i naprawy sprzętu,
- zapewnienia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- przygotowania budynku do prowadzenia akcji ratowniczej oraz do ustalenia sposobu postępowania na wypadek pożaru,
- ustalenia sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru kłęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej budynku określone zostały w:

- rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,
- rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych,
- rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej (z uwzględnieniem okoliczności jego uchylecia z dniem 10.08.2023 r.)
- rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
- innych szczegółowych aktach prawnych i normach.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata lub częściej, jeśli wynika to ze zmian sposobu użytkowania budynku, zmian technologicznych, zmian układu zagospodarowania pomieszczeń i innych zmian wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania zawartych w niej ustaleń zobowiązani są pracownicy bez względu na stanowisko służbowe i rodzaj wykonywanej pracy. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem.

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialne są wszystkie osoby przebywające w analizowanym budynku w zakresie zgodnym z zawartymi w instrukcji postanowieniami.

UWAGA!

Jeden egzemplarz instrukcji z częścią graficzną powinien być stale dostępny dla ekip ratowniczych. Wyznacza się miejsce przechowywania IBP w budynku na stanowisku recepcji i ochrony.

2 TERMINOLOGIA

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu Ustawy o ochronie przeciwpożarowej znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w niniejszej instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,
- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,
- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **działaniach ratowniczych** - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych,
- **materiałach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały wytwarzające w zetknięciu z odą gazy palne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji oraz materiały mające skłonności do samozapalenia,
- **cieczy palnej** - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C,
- **zagrożeniu wybuchem** - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,
- **kategorii zagrożenia ludzi** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- **ZL I** – budynki zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.
 - **ZL II** – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
 - **ZL III** – budynki użyteczności publicznej niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
 - **ZL IV** – budynki mieszkalne,
 - **ZL V** – budynki zamieszkania zbiorowego niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.
- **strefie zagrożenia wybuchem** - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
 - **terenie przyległym** - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno – budowlanych,
 - **technicznych środkach zabezpieczeń przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
 - **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
 - **urządzeniach do usuwania dymów lub gazów pożarowych** - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,
 - **sprzęcie i urządzeniach ratowniczych** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
 - **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
- **GUGiK** – Główny Urząd Geodezji i Kartografii w Warszawie.
- **Kierujący ewakuacją**-rozumie się przez to osobę nadzorującą i koordynującą działania ratownicze na terenie budynku GUGiK,
- **Prowadzący ewakuację**-rozumie się przez to osobę wspierającą działania kierującego ewakuacją poprzez koordynację działań ratowniczych w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu na terenie budynku,
- **Zarządca** - rozumie się przez to Dyrektora Generalnego GUGiK lub osobę go zastępującą,
- **Osoby/użytkownik obiektu**- rozumie się przez to każdą osobę przebywającą w budynku,
- **Administrator**- rozumie się przez to Biuro Dyrektora Generalnego GUGiK (BDG),
- **Dyrektor**- rozumie się przez to dyrektora Departamentu Geodezji i Kartografii(GK),
- **Pracownik**- rozumie się przez to osobę pozostającą w stosunku pracy z GUGiK.

3 WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

3.1 Opis budynku

Nazwa i adres obiektu:

Główny Urząd Geodezji i Kartografii
ul. Króla Jana I Olbrachta 94B,
01-102 Warszawa

Usytuowanie obiektu

Obiekt usytuowany jest na nieruchomości gruntowej położonej za dużym budynkiem biurowo-magazynowym Comet BC stojącym bezpośrednio przy ulicy Króla Jana I Olbrachta. Podjazd pod budynek możliwy jest drogą wewnętrzną prowadzącą prostopadle od ulicy Króla Jana I Olbrachta. Wejście główne do budynku oraz wjazd bramą na teren znajduje się od strony ulicy. Omawiany obiekt znajduje się na terenie rejonu operacyjnego Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 7 mieszczącej się przy ul. Powstańców Śląskich 67.

Ogólny opis obiektu

Obiekt jest budynkiem wolnostojącym dwukondygnacyjnym, niepodpiwniczonym. W budynku znajdują się dwie klatki schodowe. Z budynku prowadzi pięć głównych wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz na parking. Obiekt wybudowany w technologii szkieletowej monolityczno-żelbetowej oraz murowo-żelbetowej. Stropy płytowe bezbelkowe na słupach żelbetowych. Szywność bryfy zapewniają ściany usztywniające poprzeczne i podłużne oraz tarcze stropowe. Ściany zewnętrzne murowane z bloczków Ytong PP4. Ściany wewnętrzne murowane z bloczków Ytong PP4. Dach o konstrukcji drewnianej, wsparty na ściankach ażurowych. Pokrycie dachu stanowią warstwy izolacyjne z warstwą wierzchnią wykonaną z papy. Obiekt został wybudowany w latach 1999-2005.

Przeznaczenie obiektu

Obiekt pełni głównie funkcję użyteczności publicznej (biurowej) z wydzielonym pomieszczeniem magazynowym oraz serwerownią centrum przetwarzania danych o zasięgu krajowym.

Na parterze znajdują się pokoje biurowe, archiwum zdjęć lotniczych, a także serwerownia oraz rozdzielnia będące pomieszczeniami wydzielonymi pożarowo oraz zabezpieczonymi stałym urządzeniem gaśniczym (SUG) uruchamianym samoczynnie.

Ponadto w części południowej budynku znajdują się pomieszczenia przeznaczone na pokoje gościnne dla pracowników.

Na I piętrze znajdują się głównie pokoje biurowe, sala konferencyjna oraz duży magazyn dokumentów.

3.2 Powierzchnia, wysokość oraz liczba kondygnacji

Powierzchnia użytkowa	ok. 4.036 m ²	w tym: piwnica: 29 m ² , parter 1998 m ² , piętro I 2009 m ² ;
Kubatura	9533 m ³	
Ilość kondygnacji	2 (częściowo podpiwniczony)	
Wysokość budynku	9,24 m do kalenicy, 11,31 m do szczytu świetlika- budynek niski (N)	
Szerokość budynku	36,48 m	
Długość budynku	66,48 m	

3.3 Parametry pożarowe występujących substancji palnych

Występujące w budynku materiały palne to przede wszystkim materiały wyposażenia biur (drewno). Inne substancje palne wchodzące w skład magazynowanych materiałów i towarów to: papier, tworzywa sztuczne, tkaniny naturalne i sztuczne.

3.4 Kategoria zagrożenia ludzi oraz przewidywalna liczba osób w budynku oraz poszczególnych kondygnacjach

Budynek zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III z powiązaniem funkcjonalnie pomieszczeniem magazynowym (PM) na I piętrze. Gęstość obciążenia ogniowego w tym pomieszczeniu mieści się w przedziale 1000-2000 MJ/m².

W godzinach pracy na terenie budynku może przebywać ok. 100 osób w biurach (na stanowiskach pracy), będących stałymi użytkownikami budynku oraz około 60 osób postronnych (w 2 salach konferencyjnych i 2 salach egzaminacyjnych). W porze nocnej budynek jest zamykany, pozostaje 2-osobowa ochrona budynku.

Przewidywana liczba osób w budynku: 178 osób.

Przewidywana liczba osób na kondygnacji 0: 73 osób.

Przewidywana liczba osób na kondygnacji +1: 105 osób.

3.5 Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego

Budynek zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi. Dla kategorii zagrożenia ludzi gęstości obciążenia ogniowego nie wyznacza się. Pomieszczenia magazynowe powiązane funkcjonalnie z pozostałą częścią budynku o gęstości obciążenia ogniowego poniżej 1000-2000 MJ/m².

3.6 Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń w obiekcie

W budynku nie występują pomieszczenia ani strefy zagrożenia wybuchem.

3.7 Klasa odporności pożarowej budynku, klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

W świetle aktualnych wymagań techniczno - budowlanych wymaganą klasą odporności pożarowej dla budynku ze strefami pożarowymi zaliczonymi do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, zakwalifikowanym do kategorii wysokości niskich (N), jest klasa „C”.

Elementy tego budynku powinny spełniać w zakresie klasy odporności ogniowej, co najmniej wymagania określone w poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ⁵⁾					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
„A”	R 240	R 30	REI 120	E I 120 (o↔i)	EI 60	RE 30
„B”	R 120	R 30	REI 60	E I 60 (o↔i)	E I 30 ⁴⁾	RE 30
„C”	R 60	R 15	REI 60	E I 30 (o↔i)	EI 15 ⁴⁾	RE 15
„D”	R 30	(-)	REI 30	E I 30 (o↔i)	(-)	(-)
„E”	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

*) Z zastrzeżeniem § 219 ust. 1.

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

⁴⁾ Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

3.8 Podział obiektu na strefy pożarowe

Budynek został podzielony na strefy pożarowe następująco:

- I strefa - cała część biurowa (na parterze i I piętrze) z wydzielonymi pożarowo pomieszczeniami technicznymi o powierzchni 3 246 m²;
- II strefa - magazyn dokumentów na I piętrze o powierzchni 695 m²;

- III strefa - serwerownia centrum przetwarzania danych i rozdzielnia NN na parterze dozorowana stałym urządzeniem gaśniczym (gazowym) o powierzchni 95 m².

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej nie została przekroczona.

Dodatkowo wydzielonymi pożarowo są pomieszczenia techniczne typu pomieszczenie rozdzielni NN oraz kotłownia. Wszelkie przepusty instalacyjne w ścianach tych pomieszczeń jak i również ścian przeciwpożarowych dzielących obiekt na strefy pożarowe wykonano w klasie EI 60.

3.9 Odległość od obiektów sąsiadujących

Budynek znajduje się w następujących odległościach od innych budynków:

- od północy w odległości ok. 35 m budynek PM,
- od południa w odległości ok. 32 m budynek ZL III,
- od zachodu obiekt graniczy z działką drogową (ul. Olbrachta),
- od wschodu brak zabudowań w odległości mniejszej niż 50 m.

Całość zobrazowana na części graficznej niniejszego opracowania.

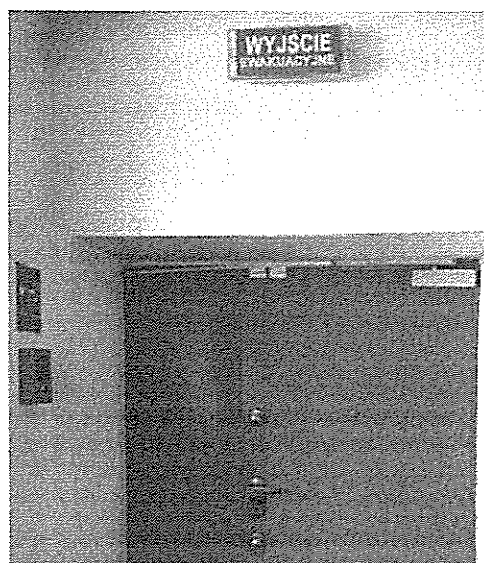
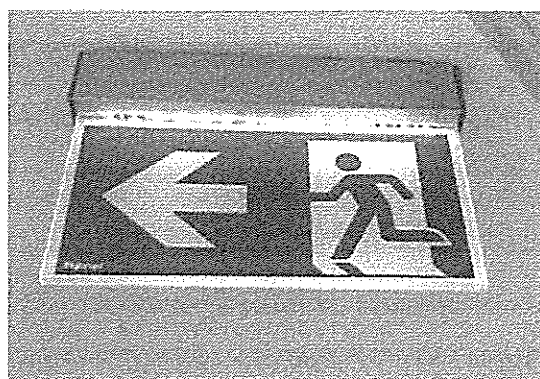
3.10 Warunki ewakuacji

Na każdej kondygnacji przewidziano możliwość dojścia do obu klatek schodowych, z których przewidziano możliwość wyjścia na zewnątrz. Długość dojść ewakuacyjnych do klatek schodowych nie przekracza 20 m przy jednym i 40 m przy dwóch dojściach. Długość przejść w pomieszczeniach do wyjść ewakuacyjnych nie przekracza 40 m. Przy drzwiach ewakuacyjnych znajdują się oznakowane gablotki z kluczami. Klatki schodowe w budynku w chwili opracowywania Instrukcji nie są wyposażone w urządzenia oddymiające. Z budynku zaprojektowano i wykonano 6 wyjść ewakuacyjnych. Łączna szerokość wyjść ewakuacyjnych wynosi około 8m. Drogi ewakuacyjne oznakowane są fotoluminescencyjnymi znakami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi na ścianach na korytarzach i klatkach schodowych.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POZAROWEGO

Ewakuację z poszczególnych kondygnacji i części budynku należy prowadzić zgodnie z wyznaczonymi kierunkami ewakuacji i opracowanymi procedurami ewakuacyjnymi, a w razie braku takiej możliwości wykorzystywać alternatywne drogi ewakuacji. Kierunki ewakuacji z każdego piętra w budynkach przedstawiono w części graficznej Instrukcji. Na drogach ewakuacyjnych oraz nad drzwiami ewakuacyjnymi zastosowano oprawy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, z czasem działania przynajmniej 60 minut o natężeniu minimum 1lx, załączanego automatycznie po zaniku oświetlenia podstawowego.

3.11 Wyposażenie w instalacje oraz urządzenia w tym urządzenia przeciwpożarowe

W budynkach znajdują się następujące instalacje:

Instalacja
elektroenergetyczna (z PWP)
oświetlenia awaryjnego
odgromowa
centralnego ogrzewania
wodno kanalizacyjna
hydrantowa przeciwpożarowa

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

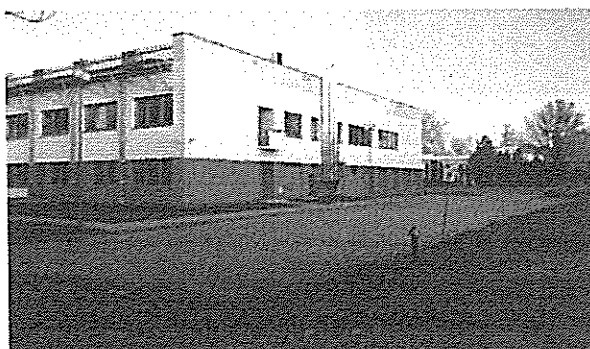
systemu sygnalizacji pożarowej
teletechniczna
wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej
klimatyzacji
system kontroli dostępu
system sygnalizacji włamania i napadu
stałe urządzenia gaśnicze gazowe

Na terenie nieruchomości znajduje się również budowla, w której mieści się rozdzielnia SN oraz wolnostojący agregat prądowłórczy w obudowie kontenerowej z zapasem paliwa ON w ilości 2400 l.

3.12 Przygotowanie obiektu i terenu do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych

3.12.1 Drogi pożarowe

Droga pożarowa dla analizowanego budynku jest wymagana i jest doprowadzona. Drogę pożarową pełnią. Z drogą pożarową jest zapewnione połączenie wyjść z budynku utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 30 m w sposób zapewniający bezpośrednio do budynku. Droga pożarowa została oznaczona na części graficznej opracowania.

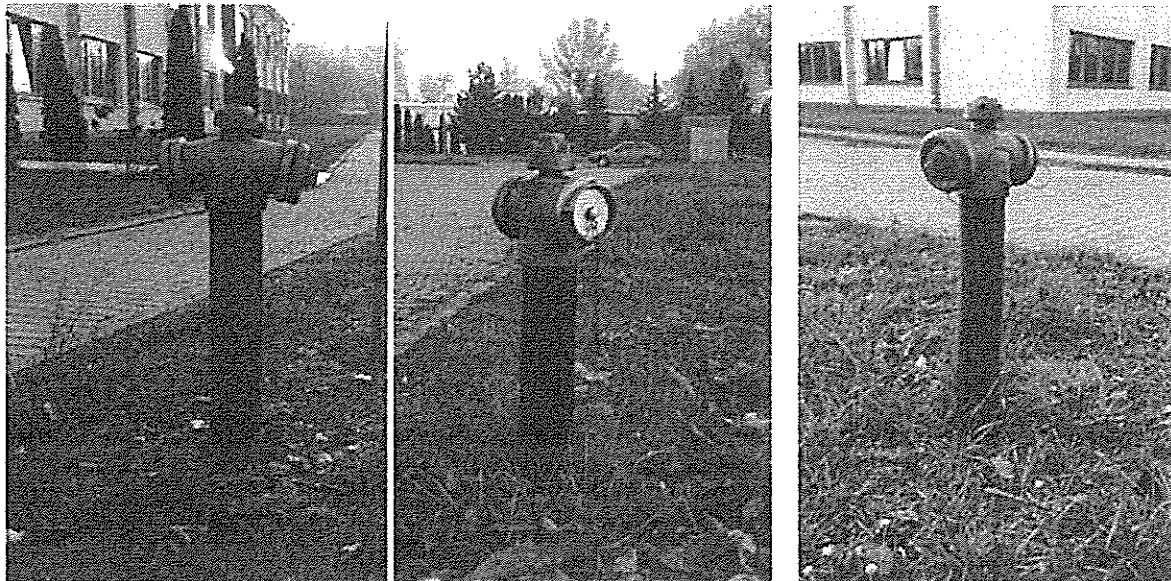

3.12.2 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi $20 \text{ dm}^3/\text{s}$.

Ilość ta jest zapewniona przez istniejącą sieć wodociągową miejską.

Na terenie działki znajduje się 6 hydrantów nadziemnych o średnicy nominalnej DN80.

4 WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPÓŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY Poddawania ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM

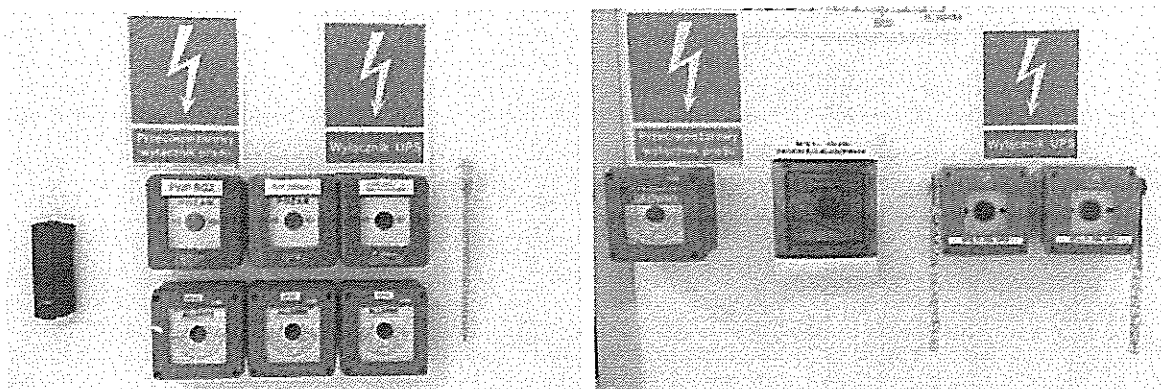
4.1 Urządzenia przeciwpożarowe

Urządzenie przeciwpożarowe - należy rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

4.2 Instalacja elektryczna z przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu (PWP)

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, należy stosować w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1000 m³ lub zawierających strefy zagrożone wybuchem.

Na terenie przedmiotowego budynku przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajduje się na parterze przy wyjściu głównym od strony zachodniej (przy stanowisku monitoringu i ochrony) oraz w pobliżu rozdzielni elektrycznych NN. Zadziałanie któregośkolwiek z przycisków pozbawia zasilania wszystkie obwody elektryczne w całym budynku. Dodatkowo przy rozdzielniach elektrycznych NN znajdują się dodatkowe wyłączniki prądu UPS, które odłączają zasilanie zasilaczy awaryjnych UPS.

Okresowy przegląd i konserwację przeciwpożarowych wyłączników prądu powinno się wykonywać minimum raz do roku. Pomiar rezystancji izolacji przewodów powinno się wykonywać minimum raz na 5 lat.

4.3 Instalacja odgromowa

Budynek posiada instalację odgromową podstawową.

Instalacja odgromowa obejmuje całą ochroną cały budynek. Instalacja ma na celu ochronę budynku przed skutkami wyładowań atmosferycznych. Zagrożenie pożarowe, związane z występowaniem tej instalacji, jest ściśle powiązane ze zjawiskiem powstawania tzw. prądów wirowych w elementach metalowych znajdujących się w pobliżu zwodów czynnych, odprowadzających energię wyładowania atmosferycznego. Dodatkowo, zagrożenie to zwiększają wszystkie elementy metalowe lub instalacyjne znajdujące się wewnątrz obiektu w pobliżu elementów instalacji odgromowej, w których mogą krótkotrwale indukować się prądy wirowe o znacznych wartościach. Budynek ma instalację odgromową zgodną z wymaganiami PN.

Badania okresowe instalacji odgromowej należy wykonywać nie rzadziej niż co 5 lat.

4.4 System sygnalizacji pożarowej

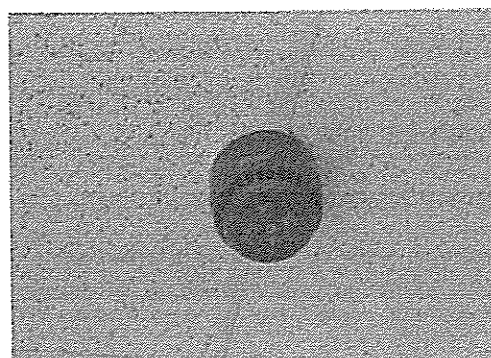
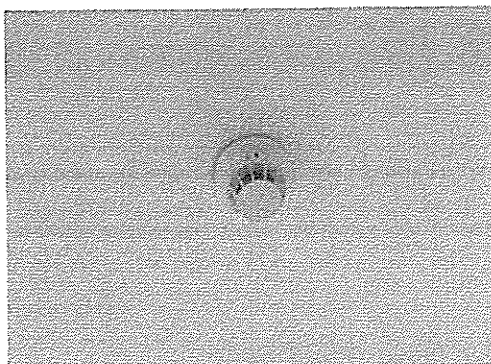
Cały budynek chroniony jest przez system sygnalizacji pożarowej (SSP). SSP dodatkowo połączony jest za pomocą urządzenia transmisji alarmów UTA2030 NOMA 2 z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie. System przekazuje w sposób automatyczny sygnał alarmu II stopnia do Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej. Centrala sygnalizacji pożaru znajduje się w holu głównym przy stanowisku recepcji i ochrony obiektu, gdzie jest prowadzony całodobowy nadzór oraz obsługa całej sieci sygnalizacji pożaru. W skład systemu wchodzi:

- centrala sygnalizacji pożaru Polon 4200;
- optyczne czujki dymu;
- ręczne ostrzegacze pożarowe (ROP-y);
- sygnalizatory optyczno-akustyczne;

- Urządzenie Transmisji Alarmów (UTA).

System steruje poszczególnymi instalacjami:

- instalacja wentylacyjna (wylączenie);
- klapy odcinające na kanałach wentylacyjnych;
- syreny alarmowe;
- system sprzężony jest z systemem kontroli dostępu.

Konserwację urządzeń sygnalizacji pożaru należy przeprowadzać w terminach zgodnych z dokumentacją techniczno-ruchową (DTR) i PN-EN. Sprawdzenie każdej czujki na poprawność działania – raz w roku, sprawdzenie zdatności CSP do uaktywnienia wszystkich wyjść funkcji pomocniczych – raz w roku, sprawdzenie wzrokowe, czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone – raz w roku, sprawdzenie stanu wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych – raz w roku

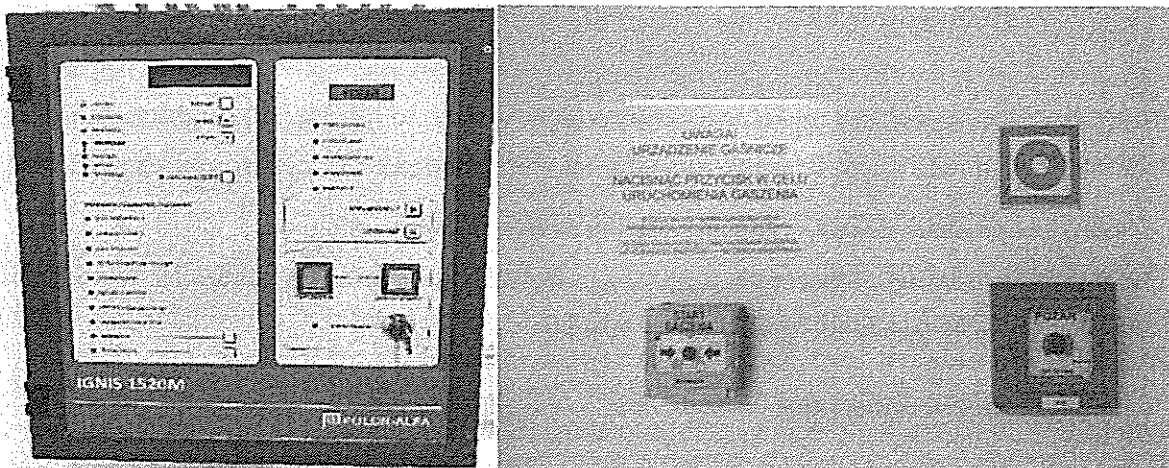
4.5 Przeciwożarowa klapy odcinające

W kanałach wentylacyjnych wentylacji mechanicznej znajdują się przeciwpożarowe klapy odcinające, które w przypadku wykrycia pożaru zamykają się. Uniemożliwiają w ten sposób możliwość rozprzestrzeniania się pożaru kanałami wentylacyjnymi.

Okresowy przegląd i konserwację przeciwpożarowych klap odcinających powinno się wykonywać w terminach zgodnych z dokumentacją techniczno-ruchową (DTR), lecz nie rzadziej niż raz do roku.

4.6 Stałe urządzenie gaśniczego gazowe (SUG)

Dla zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia serwerowni centrum przetwarzania danych znajdującej się w pomieszczeniu nr 81 i zasilającej jej rozdzielni elektrycznej NN w pomieszczeniu nr 80 na parterze, zainstalowano stałe samoczynne urządzenie gaśnicze SUG. Urządzenie sterowane jest automatycznie z indywidualnego systemu sygnalizacji i sterowania dostarczanego przez producenta SUG. Butle ze środkiem gaśniczym HFC-227ea (FM200) wraz z urządzeniami sterowniczymi, zabezpieczone przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby postronne, znajdują się w pomieszczeniu technicznym nr 82 obok serwerowni. System gaszenia gazem jest skomunikowany z autonomicznym systemem sygnalizacji pożaru. Możliwe jest również zainicjowanie gaszenia chronionej strefy poprzez ręczne wyzwolenie środka gaśniczego za pomocą przycisków umieszczonych na zewnątrz pomieszczenia.

Konserwację stałych urządzeń gaśniczych gazowych należy przeprowadzać w terminach zgodnych z dokumentacją techniczno-ruchową (DTR) i PN-EN. Sprawdzenie każdej czujki na poprawność działania – raz w roku, sprawdzenie zdatności CSP do uaktywnienia wszystkich wyjść funkcji pomocniczych – raz w roku, sprawdzenie wzrokowe, czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone – raz w roku, sprawdzenie stanu wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych – raz w roku.

4.7 Oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne

Awaryjne oświetlenie zapasowe należy stosować w pomieszczeniach, w których po zaniku oświetlenia podstawowego istnieje konieczność kontynuowania czynności w niezmienny sposób lub ich bezpiecznego zakończenia, przy czym czas działania tego oświetlenia powinien być dostosowany do uwarunkowań wynikających z wykonywanych czynności oraz warunków występujących w pomieszczeniu (np. rozmieszczenia wyposażenia). Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy również stosować:

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

1) w pomieszczeniach o powierzchni netto ponad 2 000 m² w budynkach użyteczności publicznej, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach produkcyjnych i magazynowych,

2) na drogach ewakuacyjnych:

- z pomieszczeń wymienionych powyżej,
- oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym.

Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne powinno działać przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego. Szczegółowe wymagania tego oświetlenia określono w Polskiej Normie PN-EN 1838:2005. Instalacja ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie w przypadku awarii układów zasilania, bądź wyłączenia zasilania obiektu wyłącznikami przeciwpożarowymi, ponieważ zapewnia oświetlenie dróg i wyjść ewakuacyjnych.

Oświetlenie awaryjne w przedmiotowym obiekcie jest zainstalowane na drogach ewakuacyjnych oraz w obrębie sali konferencyjnej. Oświetlenie awaryjne uruchamia się samoczynnie po wyłączeniu napięcia elektrycznego w budynku (np. wyłączeniu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu).

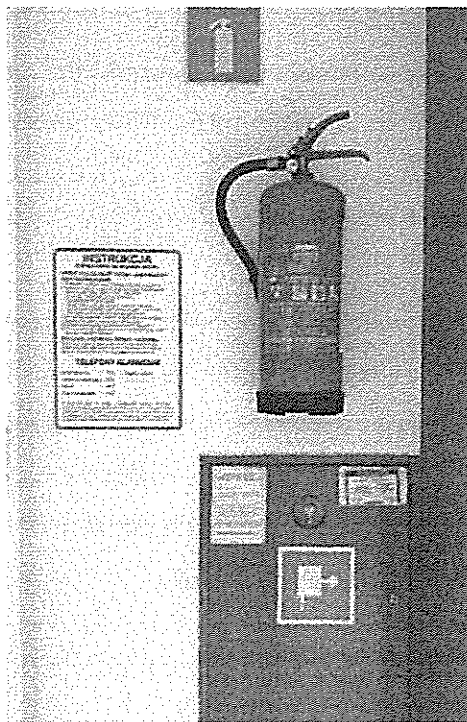
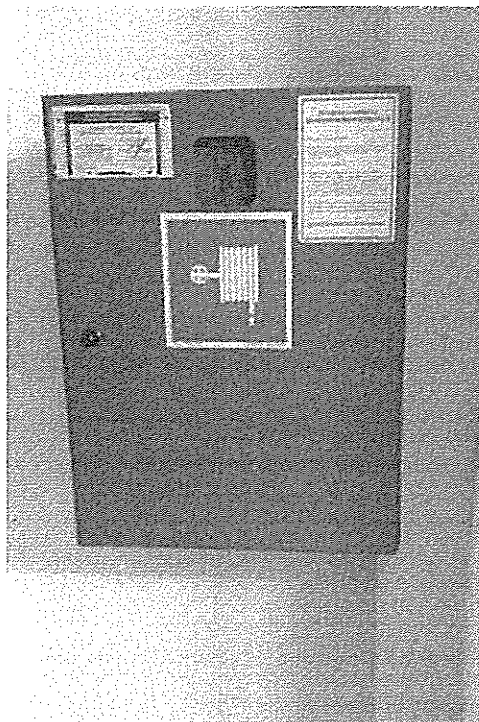
Oświetlenie dróg ewakuacyjnych zapewniono poprzez zastosowanie opraw posiadających własne źródło zasilania. Zapewniono: natężenie oświetlenia wynoszące co najmniej 1,0 lx na poziomie dróg ewakuacyjnych, czas działania 1 godzina, załączanie do 2 sekund od zaniku prądu. Zastosowano również podświetlane oprawy wskazujące kierunek i wyjścia ewakuacyjne.

Konserwację instalacji oświetlenia awaryjnego należy przeprowadzać zgodnie z wytycznymi producenta i wykonawcy, nie rzadziej niż raz w roku.

4.8 Hydranty wewnętrzne

Hydrant wewnętrzny - jest urządzeniem umieszczonym na sieci wodociągowej wewnętrznej, służącym do poboru wody, celem gaszenia pożarów grupy A. Umożliwia on dogodne gaszenie ewentualnego pożaru (z większych niż gaśnice odległości), a w szczególności przydatny jest do gaszenia pożarów w zarodku oraz do dogaszania pogorzeliisk. Hydrant powinien być oznakowany zgodnie z Polską Normą.

Analizowany budynek, zgodnie z wymaganiami został wyposażony w hydranty wewnętrzne DN 25 (po 3 szt. na każdym piętrze) z węzłem półsztywnym. Za zapewnienie odpowiedniego ciśnienia oraz wydajności odpowiada zestaw hydroforowy (pompowy) zainstalowany w pomieszczeniu kotłowni.

Przeglądy oraz konserwację hydrantów wewnętrznych należy przeprowadzać co najmniej raz w roku, zgodnie z PN-EN 671-3.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych należy raz na 5 lat poddawać próbie ciśnieniowej, zgodnie z zasadami określonymi w polskich normach dotyczących konserwacji hydrantów wewnętrznych.

INSTRUKCJA UŻYTKOWANIA HYDRANTU

W PRZYPADKU POŻARU:

1. OTWORZYĆ SZAFKĘ
LUB ZBIĆ SZYBKĘ
2. ROZWINĄĆ WĄŻ
3. ODKRĘCIĆ ZAWÓR HYDRANTOWY
4. OTWORZYĆ ZAWÓR PRĄDOWNICY
5. SKIEROWAĆ STRUMIEŃ WODY NA OGIEŃ

UWAGA!
NIE GASIĆ URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH

Uwaga!

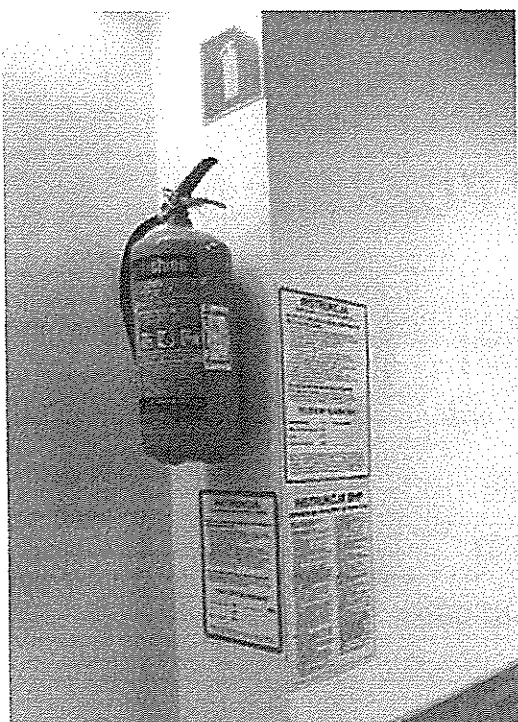
Hydrantów nie wolno używać do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem. Przed hydrantem wewnętrznym należy zapewnić dostateczną przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

4.9 Gaśnice

Obiekt wyposażono w podręczny sprzęt gaśniczy, zgodnie z wymaganiami w tym zakresie (jednostka sprzętu gaśniczego 2 kg lub 3 dm³ na 100 m² powierzchni). Gaśnice rozmieszczono tak, żeby odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie była większa niż 30 m, a dostęp miał szerokość, co najmniej 1 m. Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:

- przy wejściach do budynków
- na klatkach schodowych
- na korytarzach,
- przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Rozmieszczenie zastosowanych gaśnic pokazane zostały w części graficznej opracowania.

5 ZASADY ROZMIESZCZENIA I UŻYCIĘ PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

Budynek powinien być wyposażony w podręczny sprzęt gaśniczy w zależności od zagrożenia wybuchem, kategorii zagrożenia ludzi oraz wielkości gęstości obciążenia ogniowego. Budynek wyposażono w gaśnice, stosując zasadę: jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg zawartego w gaśnicach na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej. Dodatkowo wymaga się, aby długość dojścia do sprzętu nie była większa niż 30 m.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- 1) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, np. przy wejściach, przy klatkach schodowych, przy przejściach, w korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
- 2) w obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli jest to w danych warunkach możliwe,
- 3) miejsce usytuowania sprzętu powinno być oznakowane zgodnie z Polskimi Normami.
- 4) do sprzętu powinno być zapewnione dojście o szerokości co najmniej 1 m,
- 5) sprzętu nie należy umieszczać w miejscach, gdzie jest narażony na uszkodzenia mechaniczne, oraz w pobliżu źródeł ciepła.

Uwaga: Środkiem gaśniczym w gaśnicach proszkowych powinien być proszek do gaszenia pożarów grup ABC.

Lokalizację sprzętu przedstawiono w części graficznej niniejszego opracowania.

Do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju) przewiduje się stosowanie hydrantów wewnętrznych, gaśnic proszkowych i śniegowych. Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. W zależności od przeznaczenia, na każdej gaśnicy podaje się oznaczenia literowe podane w tabeli poniżej i piktogram.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Budynek wyposażony jest w następujący podręczny sprzęt gaśniczy:

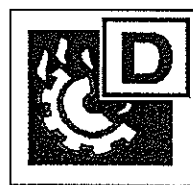
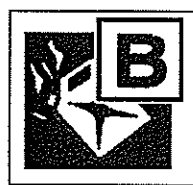
- gaśnice proszkowe GP-6x ABC, znajdujące się w korytarzach na każdej kondygnacji oraz w magazynie;
- gaśnice śniegowe GS-5x BC będące na wyposażeniu rozdzielni elektrycznej oraz kotłowni;
- urządzenia gaśnicze do sprzętu elektronicznego GSE-2x, znajdujące się w wybranych pomieszczeniach biurowych oraz w serwerowniach i pomieszczeniach UPS.

Konserwację, przeglądy techniczne oraz remonty podręcznego sprzętu gaśniczego należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Oznaczenia na gaśnicach

Rodzaj materiału palnego	Oznaczenie (gr. pożaru)
Ciała stałe pochodzenia organicznego, żarzące się	A – drewno, papier, guma
Ciecze palne, substancje stałe topiące się pod wpływem ciepła	B – benzyna, polietylen, smoła
Gazy palne	C – metan, acetylen, propan
Metale	D – sód, potas, magnez
Tłuszcze i oleje	F – oleje roślinne, tłuszcze zwierzęce

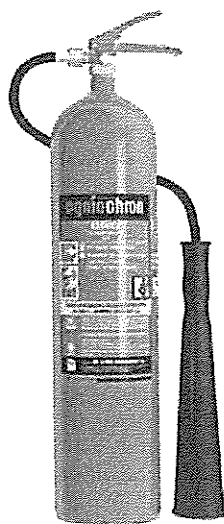
Piktogramy stosowane na gaśnicach. Literami oznaczono grupy pożarów.

5.1 Zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

5.1.1 Gaśnice śniegowe

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz do pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem.

Sposób użycia: trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO₂ na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty. Ponieważ wypływający z dyszy dwutlenek węgla silnie oziębia się, nie wolno używać gaśnic śniegowych do gaszenia ludzi. Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35°C.

Zdjęcie przedstawia gaśnicę na dwutlenek węgla

5.1.2 Gaśnice proszkowe

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Technika gaszenia jest identyczna jak w przypadku gaśnicy śniegowej. Gaszenie można w każdej chwili przerwać zwalniając dźwignię zaworu.

Gaśnice te nadają się do gaszenia pożarów grup A, B i C. W budynkach nie stosuje się gaśnic do gaszenia pożarów grup D.

Uwaga: Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu. Z tego powodu nie należy odwracać ich dnem do góry w czasie gaszenia.

Zdjęcie przedstawia gaśnicę proszkową

5.1.3 Gaśnice mgłowe (wodno mgłowe)

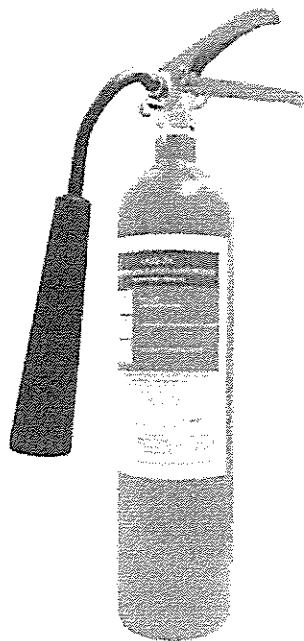
Gaśnice mgłowe (wodno-mgłowe) to nowoczesne urządzenie do gaszenia pożarów substancji typu A lub A i F, czyli ciał stałych o pochodzeniu organicznym oraz tłuszczów i olejów kuchennych. Znakomicie sprawdzą się jako gaśnice przeznaczone do domu, ze względu na możliwość gaszenia tkanin (także płonącej odzieży) oraz w razie zapłonu podgrzewanego w garnku czy na patelni tłuszczu bądź oleju jadalnego. W związku z tym, że urządzenie tego typu ma możliwość gaszenia sprzętu elektrycznego znajdującego się pod napięciem do 1 kV, można za pomocą gaśnicy mgłowej gasić także pożar piekarnika elektrycznego czy frytkownicy. Bardzo istotną cechą gaśnicy wodno-mgłowej jest to, że nie niszczy ona gaszonych przedmiotów, nie powoduje dodatkowych strat i nie ma konieczności usuwania używanego w niej środka gaśniczego po opanowaniu pożaru.

Zdjęcie przedstawia gaśnicę mgłową

5.1.4 Urządzenie gaśnicze układów elektronicznych UGS-2 X

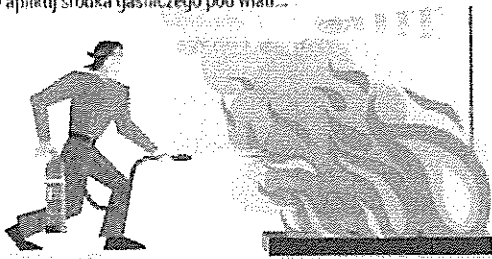
Urządzenie gaśnicze układów elektronicznych UGS-2 X przeznaczone jest do gaszenia np.: monitorów, komputerów, sprzętu RTV, rozdzielni i szaf sterowniczych znajdujących się pod napięciem. Urządzenie nie powoduje powstania zjawiska tzw. szoku termicznego, jaki powstaje w czasie użycia typowej gaśnicy śniegowej. Urządzenie posiada prądownicę, która umożliwia precyzyjne kierowanie strumieniem gazu podczas gaszenia, nie powodując zniszczeń w najbliższym otoczeniu.

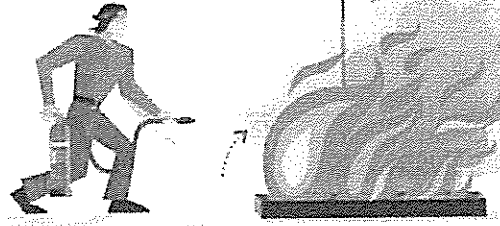
Zdjęcie przedstawia urządzenie gaśnicze układów elektronicznych UGS-2 X

5.2 Zasady gaszenia podręcznym sprzętem gaśniczym

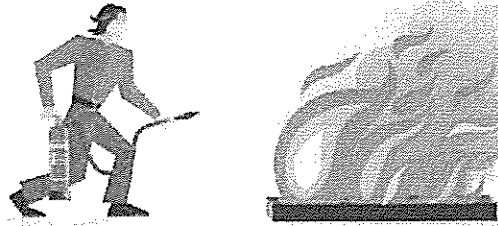
Nigdy nie aplikuj środka gaśniczego pod wiatr...

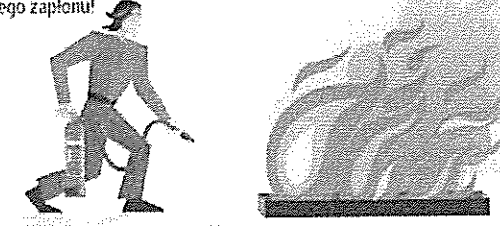
...zawsze kieruj środek gaśniczy w kierunku zgodnym z kierunkiem wiatru, od przodu i od dołu płomienia!

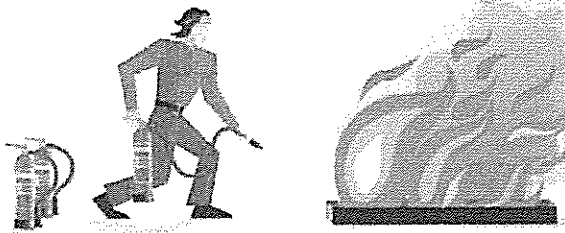
Nigdy nie stosuj gaśnicy na próbę! Nie kieruj strumienia środka gaśniczego w kierunku płomienia w przypadkowy sposób...

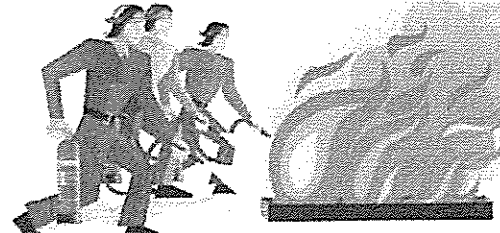
...zawsze podczas gaszenia używaj tylko tyle środka gaśniczego, ile jest niezbędne. Zachowaj zapas środka gaśniczego na wypadek ponownego zapłonu!

Nigdy nie gas dużych pożarów przy użyciu pojedynczej małej gaśnicy...

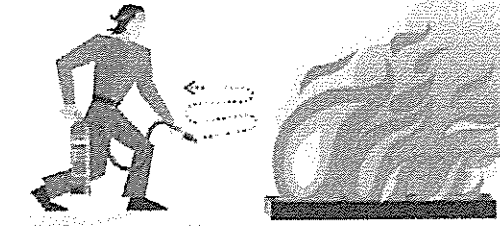
...zawsze używaj odpowiednio dużej gaśnicy lub podejmij próby gaszenia z kilkoma osobami jednocześnie!

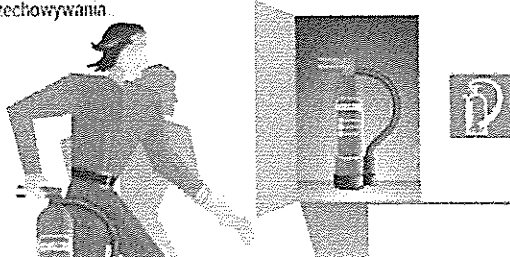
W przypadku pożarów z udziałem cieczy, nie kieruj strumienia środka gaśniczego bezpośrednio na płomień...

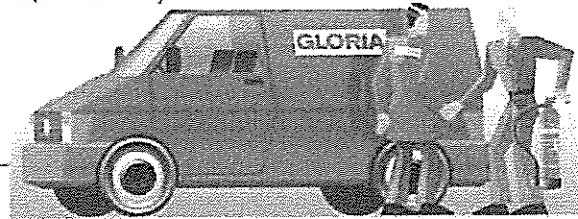
...rozprowadź środek gaśniczy ruchem wahadłowym nad powierzchnią palącej się cieczy!

Nie odkładaj wykorzystanej gaśnicy z powrotem w miejscu jej przechowywania.

w celu jej konserwacji i przygotowania do ponownego wykorzystywania oddaj ją do działu obsługi klienta GLORIA, dysponującego oryginalnymi częściami zamiennymi!

5.3 Terminy konserwacji, przeglądów i badań instalacji oraz urządzeń w obiekcie

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. W szczególności należy:

- 1) badanie okresowe instalacji odgromowej należy przeprowadzać co najmniej 1 raz na 5 lat,
- 2) badanie oporności izolacji instalacji elektrycznej i badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciwporażeniowej przeprowadzić co najmniej 1 raz na 5 lat,
- 3) w obiektach, w których odbywa się spalanie paliwa stałego ciekłego lub gazowego usuwa się zanieczyszczenia z przewodów spalinowych i dymowych:
 - a) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych co najmniej raz w miesiącu jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej,
 - b) od palenisk opalanych paliwem stałym nie wymienionych wyżej – co najmniej cztery razy w roku,
 - c) od palenisk opalanych paliwem ciekłym lub gazowym nie wymienionych wyżej – co najmniej dwa razy w roku.
- 4) w w/w obiektach usuwa się zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania,
- 5) badanie parametrów hydraulicznych hydrantów wewnętrznych pod kątem zgodności z wymaganiami należy przeprowadzać podczas odbioru oraz po rozbudowie i modernizacji,
- 6) przeglądy oraz konserwację hydrantów wewnętrznych należy przeprowadzać co najmniej raz w roku, zgodnie z PN-EN 671-3,
- 7) konserwację oraz przeglądy techniczne drzwi oraz bram pożarowych należy przeprowadzać zgodnie z DTR lub instrukcją producenta, nie rzadziej niż raz w roku,
- 8) konserwację oraz przeglądy techniczne klap przeciwpożarowych należy przeprowadzać zgodnie z DTR lub instrukcją producenta, nie rzadziej niż raz w roku,
- 9) konserwację, przeglądy techniczne oraz remonty podręcznego sprzętu gaśniczego należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku,
- 10) węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych należy raz na 5 lat poddawać próbie ciśnieniowej, zgodnie z zasadami określonymi w polskich normach dotyczących konserwacji hydrantów wewnętrznych.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- 11) konserwacje oraz przeglądy techniczne klap dymowych oraz okien oddymiających należy przeprowadzać zgodnie z ustaleniami zawartymi w DTR oraz producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku,
- 12) konserwację instalacji oświetlenia awaryjnego należy przeprowadzać zgodnie z wytycznymi producenta i wykonawcy, nie rzadziej niż raz w roku,
- 13) konserwację urządzeń sygnalizacji pożaru należy przeprowadzać w terminach zgodnych z dokumentacją techniczno-ruchową (DTR) i PN-EN. Sprawdzenie każdej czujki na poprawność działania – raz w roku,
- 14) sprawdzenie zdolności CSP do uaktywnienia wszystkich wyjść funkcji pomocniczych – raz w roku, sprawdzenie wzrokowe, czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone – raz w roku, sprawdzenie stanu wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych – raz w roku.

6 SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

6.1 Zasady postępowania dla osób przebywających w budynku

Wszyscy pracownicy, bez względu na zajmowane stanowisko, powinni znać zagrożenia mogące wystąpić na terenie obiektu oraz sposoby przeciwdziałania możliwości powstania pożarów. Winni znać i przestrzegać przepisów przeciwpożarowych, w tym niniejszej instrukcji, znać zasady postępowania przypadku powstania pożaru, orientować się w rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, a także posiadać umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego. Winni znać również warunki przeprowadzania sprawnej ewakuacji osób i mienia, brać udział w szkoleniach przeciwpożarowych, niezwłocznie zgłaszać usterki, mogące spowodować pożar, osobom kompetentnym do ich usuwania.

Każda osoba, która zauważyła pożar lub inne zagrożenie winna:

- niezwłocznie zaalarmować głosem o tym fakcie osoby znajdujące się w zagrożonym rejonie informując o powstałym zagrożeniu i ogłoszeniu alarmu;
- wcisnąć najbliższy przycisk ROP (ręczny ostrzegacz pożarowy);
- poinformować osoby i służby funkcyjne wskazane w wykazie telefonów alarmowych;
- powiadomić Państwową Straż Pożarną, tel.998 lub 112, podając następujące informacje:
 - jakie zdarzenie miało miejsce,
 - gdzie miało miejsce to zdarzenie,
 - na której kondygnacji zaistniało zdarzenie i które pomieszczenia są zagrożone,
 - czy zagrożeni są ludzie, ile osób może przebywać w budynku, czy prowadzona jest ewakuacja,
 - swoje nazwisko i numer telefonu, z którego się alarmuje;
- po zaalarmowaniu Straży Pożarnej w pierwszej kolejności należy przystąpić do ratowania ludzi, prowadząc ewakuację z zagrożonego rejonu;
- gdy wszyscy zostaną powiadomieni o zagrożeniu należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, jeżeli rozmiary pożaru nie przekraczają możliwości działań podręcznym sprzętem gaśniczym. Poza ewentualną likwidacją źródła pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym, nie przewiduje się udziału pracowników w gaszeniu pożaru rozwiniętego.

Do czasu przybycia Straży Pożarnej, akcją ratowniczo-gaśniczą i ewakuacją kieruje Dyrektor lub osoba upoważniona (wyznaczona). Po przybyciu na miejsce pożaru jednostek Straży Pożarnej kierownictwo akcją obejmuje Dowódca PSP, któremu należy przekazać informacje o sytuacji, podjętych działaniach itp. oraz podporządkować się jego poleceniom.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Uwaga:

- jeśli zdarzenie miało miejsca poza godzinami pracy pracownicy ochrony powiadamiają osobę wyznaczoną;
- energię elektryczną w strefie pożarowej, w której powstał pożar wyłącza osoba upoważniona, na wyraźne polecenie Dowódcy z ramienia PSP.

Podczas gaszenia pożaru należy:

- zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). Środek gaśniczy kierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania ciepłego;
- pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu „zawijając”. Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzenie;
- pożary kropli i cieczy spadających gasić od góry do dołu! Płonące ciecze spadając na podłogę powodują drugi pożar. Zanim nie ugasi się spadających kropli nie można ugasić pożaru na podłodze;
- pożary ścian gasić od dołu do góry. Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się ognia na palonym materiale;
- dostępne gaśnice używać jednocześnie, nie pojedynczo ! Wcześniej, szybko zgromadzić jak największą ilość środków gaśniczych w pobliżu źródła ognia. Ważne jest to szczególnie wtedy, gdy wiemy, że jedna gaśnica nie wystarczy;
- uważać na wtórny zapłon materiału;
- po użyciu gaśnicy oddać ją do ponownego napełnienia środkiem gaśniczym. Gaśnice nie mogą być używane wielokrotnie lub dowolną liczbę razy. Nawet gdy zużyto niewielką ilość środka gaśniczego należy oddać ją do warsztatu.

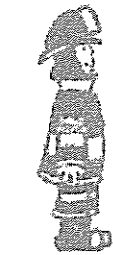
Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych

Podczas ewakuacji ludzi, przebywając lub wchodząc do pomieszczeń zadymionych, pamiętać należy o niebezpieczeństwie, jakie niosą dymy i gazy pożarowe oraz postępować według poniższych zasad:

- drzwi do pomieszczeń należy uchylać stopniowo, chowając się za ścianę;
- przy dużym zadymieniu na drogach komunikacji ogólnej poruszać się w pozycji jak najbardziej przy ziemi, gdyż w dolnej strefie pomieszczeń panuje najmniejsze zadymienie oraz niższa temperatura;
- w celu zachowania orientacji należy poruszać się przy ścianie, barierkach lub innych elementach budowlanych, unikając obracania się;
- chcąc ograniczyć przedostawanie się drażniącego dymu do organizmu należy prowizorycznie zabezpieczyć się wykorzystując zmoczoną chusteczkę lub ręcznik przyłożony do twarzy;
- czas przebywania w strefie zadymionej ograniczyć do absolutnego minimum.

Gaszenie palącej się odzieży na człowieku

- W przypadku zapalenia się odzieży na człowieku należy jak najszybciej przewrócić poszkodowanego na ziemię - twarzą do ziemi i stłumić ogień, płomienie (np. za pomocą koca lub innego materiału). Po stłumieniu płomieni, poparzenia należy chłodzić wodą przez ok. 10 - 15 min. Wezwać pomoc medyczną.
- W przypadku, gdy nie ma nikogo w pobliżu do pomocy, aby stłumić płomienie można przyjąć następującą metodę postępowania:

Zatrzymaj się!
Nie biegaj!!!

Położ się na ziemię

Tocz się

- natychmiast zatrzymać się,
- upaść na ziemię zasłaniając twarz rękami,
- toczyć się aż płomienie zostaną stłumione,
- poparzenia chłodzić wodą przez ok.10 - 15 min.,
- zawiadomić lekarza.

7 SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu wymaga szczególnego zabezpieczenia w celu zminimalizowania niebezpieczeństwa pożaru.

Do prac tego typu należą w szczególności wszelkie prace związane:

1) z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, w tym:

- spawanie, cięcie gazowe lub elektryczne,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
- podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
- rozniecanie ognisk,
- używanie materiałów pirotechnicznych,

2) ze stosowaniem cieczy, gazów lub pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:

- przygotowanie do stosowania tych substancji,
- stosowanie tych substancji do malowania, lakierowania, klejenia, mycia lub nasycania,
- usuwanie tych substancji ze stanowisk pracy,
- suszenie materiałów.

Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie, którego wzór stanowi załącznik do Instrukcji.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu właściciel lub użytkownik budynku/ Wnioskodawca (osoba zainteresowana przeprowadzeniem prac) jest zobowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zapoznać osoby wykonujące prace z przepisami przeciwpożarowymi w tym z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego zgodnie z zasadami w niej określonymi,
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- sporządzić protokół zabezpieczenia ppoż. prac niebezpiecznych pożarowo wg załącznika do Instrukcji.

Przy wykonywaniu prac należy:

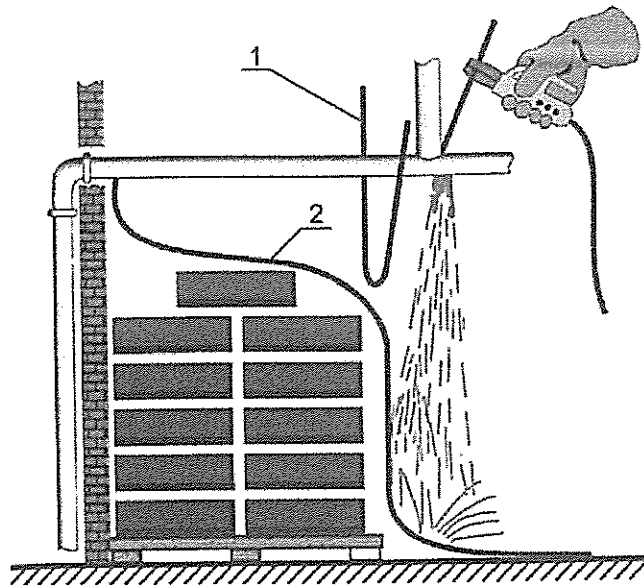
- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacje techniczne,
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe,
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

W celu spełnienia powyższych obowiązków i wymagań, w niniejszej Instrukcji przedstawiono zasady i procedury związane z zapewnianiem bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym mogących powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu w budynku i na przyległym terenie.

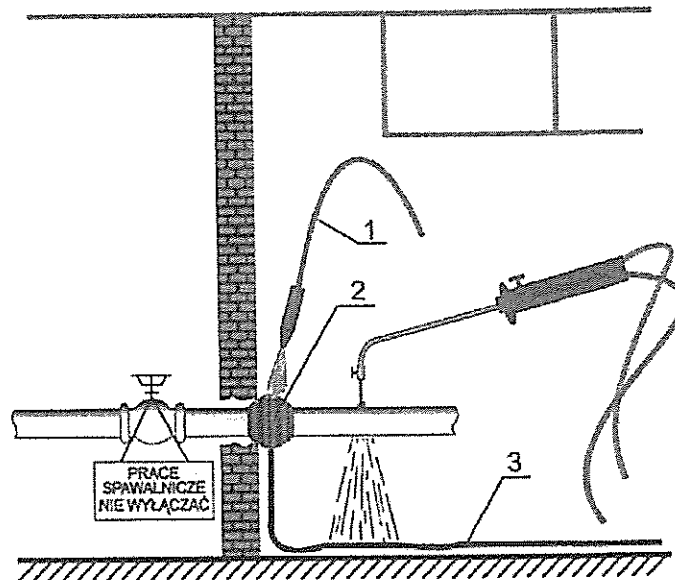
Ustalenia organizacyjne

- 1) Całkowitą odpowiedzialność za prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, zleconych firmom zewnętrznym, ponosi wykonawca tych prac.
- 2) Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym przeprowadzenie tych prac powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są na podstawie zlecenia w oddzielnym oświadczeniu wykonawcy.
- 3) Podmioty chcące wykonywać w budynku lub na przyległym terenie prace niebezpieczne pożarowo, powinni uzyskać zezwolenie Dyrektora bądź osoby przez niego wyznaczonej.

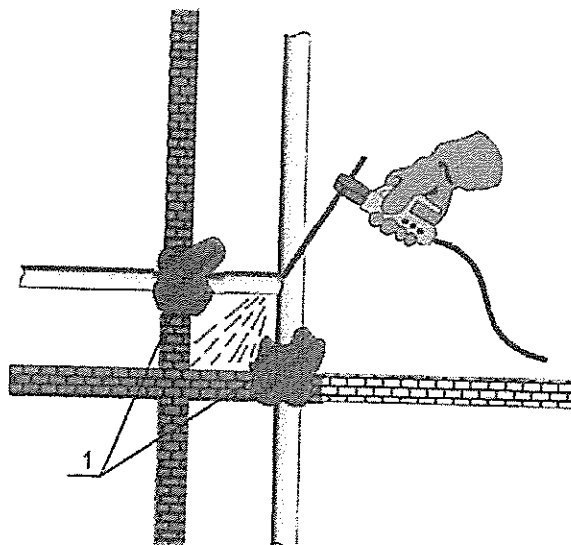
8 PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

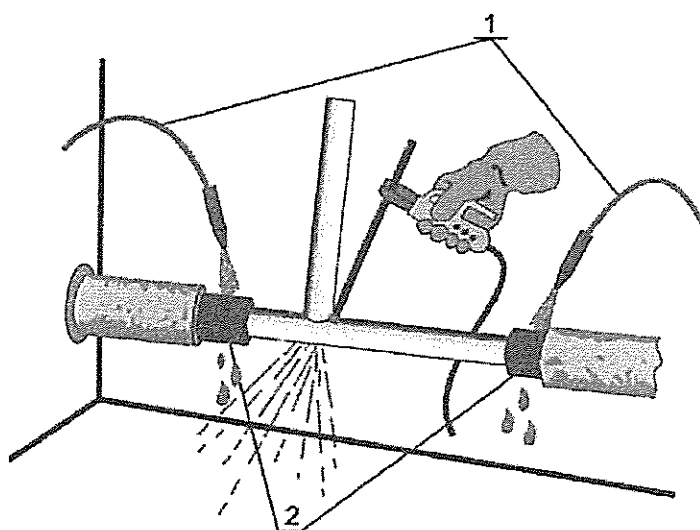
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc z niepalnej tkaniny.

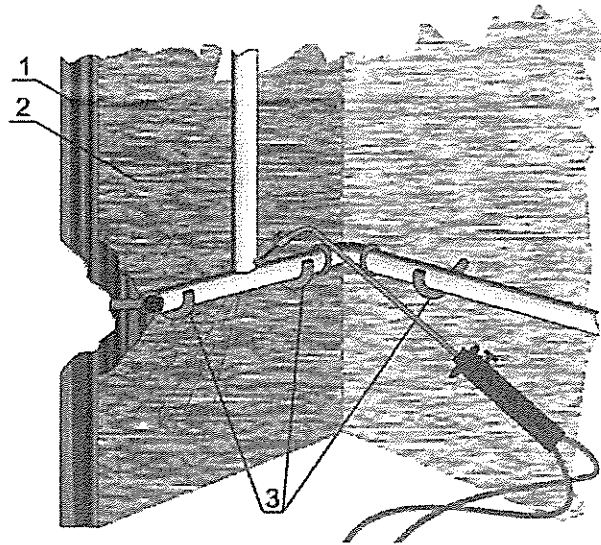
Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje niepalnego sznura, 3-niepalny koc.

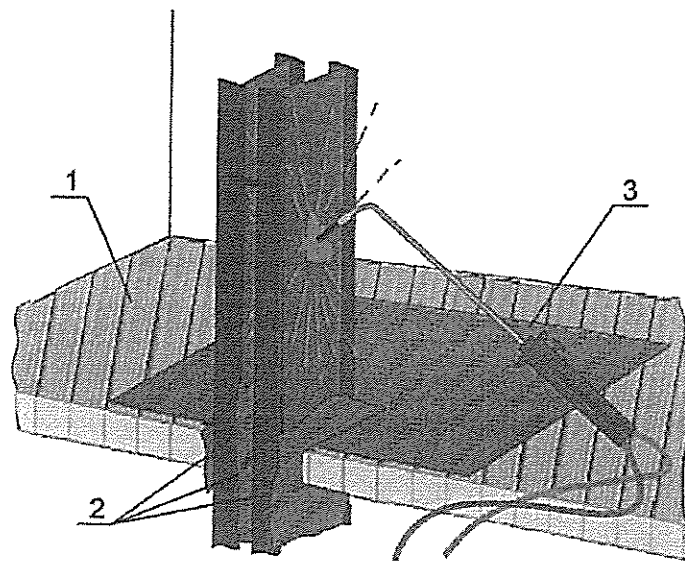
Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

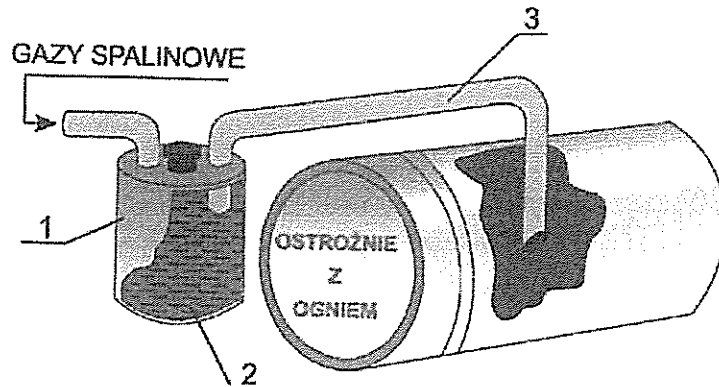
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1- przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje niepalnego sznura.

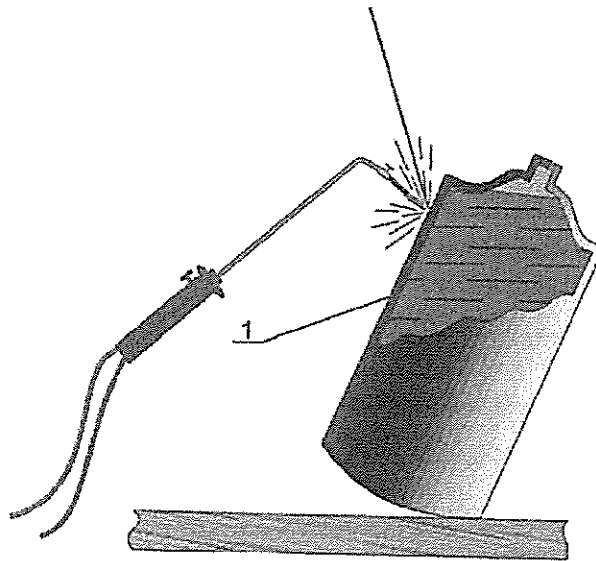
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-niepalne szczeliwo, 3- niepalny koc.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wylapywania iskier: 1-urządzenie do wylapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą.

9 WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej,
- ustawiania w korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- stosowania na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji palnych elementów wystroju wnętrza; okładziny ścienne powinny spełniać wymagania dla elementów nie rozprzestrzeniających ognia,
- stosowania łatwo zapalnych wykładzin podłogowych na drogach służących celom ewakuacyjnym,
- prowadzenia instalacji zawierających media palne wzdłuż dróg ewakuacyjnych,
- prowadzenia przewodów, którymi przepływają media palne, przecinających drogi ewakuacyjne, bez płaszczy osłonowych,
- zmian organizacji ruchu osobowego i systemu dostępu do pomieszczeń bez uwzględnienia wymagań ewakuacyjnych.

9.1 Warunki zarządzenia ewakuacji

Ewakuację ludzi z budynku lub jego części zarządza się w przypadku powstania zdarzenia, którego rozmiary wskazują na możliwość zagrożenia zdrowia lub życia osób znajdujących się w obiekcie. Za takie zdarzenie należy uznać:

- pożar powstały w pomieszczeniach, w których stosowane są materiały łatwo zapalne, z uwagi na możliwość szybkiego rozprzestrzenienia się pożaru,
- pożar, w wyniku którego wydzielają się substancje toksyczne lub powstaje duże zadymienie,
- pożar, który powstał w pobliżu klatki schodowej lub przejść na inne kondygnacje i w wyniku dalszego rozwoju może uniemożliwić ewakuację,
- pożar, którego nie udało się ugasić podręcznym sprzętem gaśniczym,
- każde inne niż pożar zdarzenie stanowiące zagrożenie dla konstrukcji budynku lub zagrażające zdrowiu lub życiu przebywających w nim osób.

Schemat kierunków ewakuacji stanowi załącznik (część graficzna) do instrukcji.

O warunkach i sposobie ogłoszenia ewakuacji decyduje Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona, w tym Dowódca akcji ratowniczo-gaśniczej.

9.2 Zarządzenie ewakuacji i środki alarmowania

Decyzję o ewakuacji w sytuacji powstania zagrożenia podejmuje Dyrektor, a w przypadku jego nieobecności, w drodze upoważnienia, zastępca dyrektora lub inny pracownik GUGiK wyznaczony do kierowania działaniami ratowniczymi i ewakuacją.

Należy brać pod uwagę następujące okoliczności natychmiastowego podejmowania decyzji o ewakuacji:

- w pomieszczeniu występuje zadymienie,
- pożar szybko się rozprzestrzenia,
- istnieje bezpośrednie zagrożenie dla przebywających w obiekcie ludzi.

Sygnał do ewakuacji zostaje ogłoszony za pośrednictwem syren alarmowych systemu alarmowania, współpracującego z Systemem Sygnalizacji Pożaru (SSP). Syreny mogą być uruchomione ręcznie za pomocą przycisku alarmowego (ROP) lub automatycznie w momencie wygenerowania przez SSP alarmu pożarowego II stopnia, np. w wyniku znacznego zadymienia.

Informacje o ewakuacji przekazywane są do naczelników komórek organizacyjnych znajdujących się w budynku drogą telefoniczną elektroniczną przez Kierującego ewakuacją lub osoby przez niego wyznaczone.

Niezależnie od powyższego informacje o ewakuacji przekazywane są drogą telefoniczną przez Kierującego ewakuacją lub osoby przez niego wyznaczone do zarządcy.

Wykaz pracowników wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji stanowi załącznik do Instrukcji.

9.3 Zasady bezpiecznej ewakuacji

Podczas ewakuacji należy kierować się zgodnie z ewakuacyjnymi znakami bezpieczeństwa ze strefy zagrożenia do wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz budynku. Do celów ewakuacji należy wykorzystywać poziome i pionowe drogi ewakuacyjne. Po opuszczeniu strefy zagrożonej należy kierować się na wyznaczone miejsce zbiórki.

Po przybyciu na miejsce zbiórki należy przekazać osobie przyjmującej ewakuowanych informacje o jej przebiegu – czy w strefie zagrożonej pozostały osoby wymagające ewakuacji oraz o napotkanych trudnościach. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu. Kierując ewakuacją, w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Przed opuszczeniem nadzorowanych pomieszczeń i powierzchni

należy sprawdzić czy nikt nie pozostał na ich terenie i wszyscy bezpiecznie się ewakuowali. W przypadku ewakuacji przeprowadzonej w wyniku zgłoszenia zagrożenia ładunkiem wybuchowym lub atakiem terrorystycznym należy przeprowadzać ewakuację z pominięciem kierowania ludzi przez rejon zagrożony. Należy dążyć do tego aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, komunikacji (również obcojęzyczne). W przypadku stwierdzenia trudności podczas ewakuacji lub rozbieżności dotyczących stanu osobowego należy o tym powiadomić kierującego akcją ratowniczą.

Uwaga! W czasie pożaru nie stosować windy do ewakuacji. Pożar może spowodować zwarcie instalacji, a tym samym unieruchomienie windy na półpiętrze i uwięzienie ludzi.

9.4 Ewakuacja użytkowników budynku z niepełnosprawnością

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

Jeśli nie występuje sprzężenie/ współwystępowanie niepełnosprawności, osoby z niepełnosprawnością intelektualną są w stanie usłyszeć standardowe alarmy i zapowiedzi głosowe oraz zobaczyć aktywowane wizualne urządzenia powiadamiające, które ostrzegają o niebezpieczeństwie i konieczności ewakuacji. Jednak wszystkie standardowe systemy informowania o konieczności ewakuacji z budynku wymagają od użytkownika zdolności zrozumienia i przetwarzania informacji. Niepełnosprawność intelektualna czy nadwrażliwość lub niedowrażliwość na bodźce dźwiękowe i wizualne w niektórych przypadkach znacznie utrudnia lub całkowicie uniemożliwia samodzielne opuszczenie strefy zagrożenia. Wyznaczona (zaufana!) osoba asystująca powinna dotrzeć do osoby z niepełnosprawnością intelektualną i w spokojny, stanowczy, profesjonalny sposób przeprowadzić ją w bezpieczne miejsce.

Osoby z niepełnosprawnościami słuchu

Osoby z niepełnosprawnością słuchu mogą sprawnie i samodzielnie opuścić strefę zagrożenia, pod warunkiem, że dowiedzą się o takiej konieczności np. za pomocą świetlnego lub wibracyjnego systemu powiadamiania alarmowego. Kluczowe jest dostarczenie informacji o konieczności ewakuacji. Jeśli w danym obiekcie nie występuje system świetlny/wizualny, powiadomieniem powinna się zająć wyznaczona wcześniej osoba.

Osoby z niepełnosprawnościami wzroku

Jeśli nie występuje sprzężenie niepełnosprawności, osoby z niepełnosprawnością wzroku są w stanie usłyszeć standardowe alarmy i zapowiedzi głosowe powiadamiające o niebezpieczeństwie. Niepełnosprawność wzroku może ograniczać lub uniemożliwiać samodzielne opuszczenie strefy zagrożenia. Jedną z wyznaczonych osób powinna dotrzeć do osoby z niepełnosprawnością wzroku i w spokojny, stanowczy, profesjonalny sposób przeprowadzić ją w bezpieczne miejsce. Najbardziej typowe, najbezpieczniejsze metody asysty, to umożliwienie jej chwycenia łokcia bądź ramienia osoby asystującej.

Osoby z niepełnosprawnościami ruchu

Ewakuację osób z niepełnosprawnością ruchu (a także wszystkich osób, które nie mogą samodzielnie i szybko poruszać się po schodach) należy prowadzić z użyciem specjalistycznego sprzętu. Niedopuszczalna jest próba transportu osoby poruszającej się na wózku za jego pomocą: istnieje zbyt duże ryzyko zarówno dla ratownika niezawodowego, jak i dla osoby niezdolnej do ruchu (uraz pleców, utrata kontroli nad wózkiem i osobą na nim, potknięcie się, upadek itp.). Wózki mają wiele ruchomych lub słabych części, które nie są skonstruowane w taki sposób, by mogły wytrzymać obciążenia związane z podnoszeniem (np. pałąk ochronny, płyty podnóżka, koła, ruchome podłokietniki itp.). Podczas transferu z wózka (aktywnego, ortopedycznego, elektrycznego) na wózek ewakuacyjny konieczna jest efektywna współpraca wszystkich zaangażowanych osób. Zaleca się, aby w procesie transferu uczestniczyły minimum dwie osoby (nie licząc osoby ewakuowanej).

W przypadku osób zachowujących część sprawności motorycznych (np. paraplegia, rdzeń kręgowy uszkodzony w odcinku piersiowym lub lędźwiowym) wysoce prawdopodobne jest, że rola asysty w procesie transferu ograniczy się do ustabilizowania sprzętu ewakuacyjnego, by osoba ewakuowana mogła samodzielnie się przesiąść. Nie jesteśmy w stanie tego ustalić bez porozumienia się z daną osobą w celu omówienia techniki transferu i określenia poziomu jej sprawności. W przypadku osób ze znaczną niepełnosprawnością (np. tetraplegia, zanik mięśni, uszkodzenie rdzenia kręgowego na poziomie szyjnym) zalecany jest transfer techniką przód/tył. Jedna osoba ustawia się z przodu i chwytą osobę ewakuowaną pod kolanami (obiema rękami), druga osoba ustawia się za plecami osoby ewakuowanej i chwytą ją za nadgarstki, przekładając swoje ręce pod jej pachami. Na umówiony sygnał następuje podniesienie do góry i przeniesienie na ustawiony obok wózek ewakuacyjny. Ważne! Zalecane jest upewnienie się (poprzez rozmowę i wywiad), czy u osoby transferowanej nie występuje spastyczność, która skutkować może mimowolnymi kopnięciami przez nią osoby chwytającej pod kolanami. Jeśli istnieje taka możliwość, zaleca się unieruchomienie nóg za pomocą pasa lub zastosowanie mniej wygodnej techniki bok/bok, gdzie osoby transferujące stoją po prawej i lewej stronie osoby ewakuowanej i transfer następuje do przodu lub do tyłu. W tym przypadku osoby transferujące powinny być bardzo podobnego wzrostu. W wózku ewakuacyjnym niezbędna jest funkcja usztywnienia głowy / odcinka szyjnego. Należy ją bezwzględnie zastosować podczas transferu osób ze słabszą stabilizacją.

W przypadku pracowników z niepełnosprawnościami ruchowymi pracujących w budynku:

a) Administrator, na wniosek Dyrektora komórki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik z niepełnosprawnością ruchową, wydaje krzeselko ewakuacyjne, które umieszcza się w miejscu wykonywania obowiązków przez tę osobę,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- b) następnie dyrektor komórki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik z niepełnosprawnością ruchową, wyznacza spośród pracowników w swojej komórce organizacyjnej opiekunów, którzy będą odpowiedzialni za jego ewakuację,
- c) podczas ogłoszenia ewakuacji, opiekunowie, o których mowa w lit. b, mają obowiązek udać się do miejsca wykonywania obowiązków pracownika z niepełnosprawnością i w miarę możliwości ewakuować go do miejsca zbiórki komórki organizacyjnej lub wezwać pomoc do tego pracownika,
- d) jeśli istnieją inne szczególne potrzeby, dyrektor komórki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik z niepełnosprawnością ruchową, w porozumieniu z pracownikiem, ustala dodatkowe środki i sposób jego ewakuacji z budynku na wypadek zagrożenia oraz zgłasza do Administratora zapotrzebowanie na te środki,
- e) instruktaż na temat sposobu korzystania z krzeselka ewakuacyjnego przeprowadzają wyznaczeni pracownicy Administratora;

W przypadku użytkowników budynku z niepełnosprawnością ruchową będących gośćmi w budynku:

- a) za ich ewakuację odpowiadają organizatorzy spotkań,
- b) organizator spotkania, w którym bierze udział więcej niż 3 gości z niepełnosprawnością ruchową, każdorazowo zgłasza ten fakt do Administratora na adres e-mail: gugik.bdg@gugik.gov.pl i ustala środki bezpieczeństwa na wypadek ewakuacji,
- c) organizator spotkania, przed jego rozpoczęciem, przedstawia uczestnikom plan ewakuacji,
- d) spotkania, w których biorą udział goście z niepełnosprawnościami powinny być organizowane w salach konferencyjnych znajdującymi się na parterze lub pierwszym piętrze budynku,
- e) do ewakuacji gości, o których mowa lit. d, mogą zostać wykorzystane krzeselka ewakuacyjne, które są umieszczone w każdej sali konferencyjnej.

W przypadku użytkowników budynku z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku pracujących w budynku:

- a) dyrektor komórki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku, spośród pracowników tej komórki wyznacza opiekunów, którzy pomogą przy ewakuacji tej osoby,
- b) opiekunami zostają w pierwszej kolejności osoby pracujące w jednym pokoju z tą osobą oraz pracownicy z sąsiednich pokoi,
- c) opiekun, podczas ogłoszenia ewakuacji, ma obowiązek poinformować pracownika z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku o alarmie oraz odprowadzić go do miejsca zbiórki jego komórki organizacyjnej,
- d) wszyscy wyznaczeni opiekunowie mają obowiązek sprawdzić, czy pracownik z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku został poinformowany o zarządzonej ewakuacji,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

e) pracownik z niepełnosprawnością słuchu może podać do Administratora numer swojego telefonu komórkowego, na który zostanie wysłana wiadomość SMS o zarządzanej ewakuacji,

f) jeśli istnieją inne szczególne potrzeby, dyrektor komórki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku, w porozumieniu z pracownikiem z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku ustala dodatkowe środki i sposób ewakuacji z budynku na wypadek zagrożenia oraz zgłasza do Administratora zapotrzebowanie na te środki;

W przypadku użytkowników budynku z niepełnosprawnością słuchu będących gośćmi w budynku:

- a) za ewakuację gości z niepełnosprawnością słuchu odpowiadają organizatorzy spotkań,
- b) organizator spotkania, w którym bierze udział więcej niż 3 gości z niepełnosprawnością słuchu, przedstawia przed jego rozpoczęciem zasady ewakuacji w obecności tłumacza języka migowego,
- c) spotkania, w których bierze udział większa liczba gości z niepełnosprawnością słuchu, powinny być organizowane w salach konferencyjnych znajdujących się na parterze lub pierwszym piętrze budynku.

W przypadku użytkowników budynku z niepełnosprawnością wzroku będących gośćmi w budynku:

- a) za ewakuację gości z niepełnosprawnością wzroku odpowiadają organizatorzy spotkań,
- b) organizator spotkania, przed jego rozpoczęciem przedstawia uczestnikom zasady ewakuacji,
- c) każdy gość z niepełnosprawnością wzroku przebywający w budynku musi przebywać pod opieką swojego lub wyznaczonego przez organizatora spotkania asystenta,
- d) asystent podczas ogłoszenia ewakuacji ma obowiązek odprowadzić gościa z niepełnosprawnością wzroku do miejsca zbiórki,
- e) spotkania, w których bierze udział gość z niepełnosprawnością wzroku, powinny być organizowane w salach konferencyjnych znajdujących się na parterze lub pierwszym piętrze budynku.

Do ewakuacji użytkowników budynku z niepełnosprawnościami oraz innych wymagających tego użytkowników budynku mogą zostać wykorzystane krzeselka ewakuacyjne, które są umieszczone w każdej sali konferencyjnej.

W miejscu zbiórki, przy punkcie opieki nad poszkodowanymi, użytkownicy budynku z niepełnosprawnością mogą otrzymać niezbędną pomoc oraz miejsce siedzące na czas ewakuacji.

9.5 Obowiązki kierującego ewakuacją

Osoby podejmujące decyzję o ewakuacji są odpowiedzialne za jej przebieg i organizację do czasu przejęcia dowodzenia przez dowódcę akcji ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej. Kierowanie ewakuacją należy do obowiązków Dyrektora, a w przypadku jego nieobecności - zastępcy dyrektora lub pracownika GUGiK wyznaczonego do kierowania działaniami ratowniczymi i ewakuacją. Z chwilą przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłej jednostki straży pożarnej, jednak osoba kierująca ewakuacją przed przybyciem straży pożarnej pozostaje w ścisłej łączności z dowodzącym udzielając wszelkich niezbędnych informacji, co do układu pomieszczeń, stanu liczbowego przebywających w budynku ludzi itd.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

W przypadku pożaru lub akcji ratowniczej kierujący ewakuacją powinien:

- zapoznać się z zaistniałym zdarzeniem;
- gdy zachodzi potrzeba - wydać decyzję o ewakuacji ludzi ze strefy pożarowej lub budynku;
- podjąć decyzję o ewakuacji lub o sposobie doraźnego zabezpieczenia mienia;
- nie dopuścić do powstania paniki wśród ewakuowanych;
- wydać polecenia zabezpieczenia stanowisk pracy;
- po przyjeździe straży pożarnej niezwłocznie zapoznać dowódcę PSP z zaistniałą sytuacją, podjętymi decyzjami i przekazać mu kierowanie akcją;
- przez cały czas prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych współdziałać z kierownikiem akcji;
- decyzję o ewakuacji mienia wydać na wyraźne polecenie kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą;
- czynnie uczestniczyć w likwidacji zagrożeń i zabezpieczaniu mienia i urządzeń znajdujących się w obiekcie;
- ustalić miejsce dla ewakuowanego mienia;
- zabezpieczyć teren zdarzenia po zakończeniu akcji przed osobami postronnymi, wydając stosowne dyspozycje.

9.6 Postępowanie po ogłoszeniu ewakuacji

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia:

- należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz o konieczności przeprowadzenia ewakuacji;
- na sygnał alarmu, wszyscy pracownicy:
 - przerywają pracę,
 - wyłączają komputery oraz pozostałe urządzenia elektryczne,
 - zabezpieczają ważną dokumentację (dotyczy dokumentacji niejawnej),
 - zamykają okna,
 - zabierają swoje rzeczy osobiste i okrycia wierzchnie,
 - opuszczając pomieszczenia, zamykają drzwi (nie na klucz, nie dotyczy pomieszczeń Kancelarii Tajnej oraz Bezpiecznych Stanowisk Komputerowych zgodnie z Planem ochrony informacji niejawnych),
 - niezwłocznie udają się na miejsce zbiórki zgłaszając się do kierującego komórką organizacyjną lub do osoby upoważnionej, podporządkowując się poleceniom kierującego ewakuacją;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia; w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie; następnie należy ewakuować pozostałe osoby, poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej, z różnych względów, zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się własnymi siłami;
- podczas ewakuacji z pomieszczeń strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie, zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów;
- osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu krzesłek ewakuacyjnych bądź przenosić na rękach;
- w razie blokady dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić o tym kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych ośrodków oraz istniejących warunków ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych;
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu;
- ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia;
- po zakończeniu ewakuacji, tj. po opuszczeniu budynku czy zagrożonej strefy, opiekun danej grupy osób zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku;

- w razie przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki Państwowej Straży Pożarnej.

9.7 Odwołanie alarmu

Alarm przed przybyciem na miejsce zdarzenia Państwowej Straży Pożarnej odwołuje Dyrektor, bądź osoba przez niego upoważniona.

Po przybyciu na miejsce zdarzenia Państwowej Straży Pożarnej alarm odwołuje kierujący akcją ratowniczo – gaśniczą.

9.8 Wytyczne do prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia

Po podjęciu decyzji o ewakuacji ludzi i mienia należy przestrzegać następujących zasad:

1. W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zagrożenie, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się tego zagrożenia oraz z pomieszczeń, z których wyjście może być odcięte.
2. Należy pamiętać o tym, aby w pierwszej kolejności ewakuować osoby o ograniczonej zdolności poruszania się; strumień ruchu powinny zamykać osoby w pełni sprawne.
3. W przypadku odłączenia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie, dostępnymi środkami (bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić o tym kierownika akcji.
4. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz za pomocą sprzętu własnego lub jednostki ratowniczo-gaśniczej.
5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu); usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie.
6. Podczas poruszania się wzdłuż dróg ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
7. Bez wyraźnej potrzeby nie należy otwierać drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem - gwałtowny dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia; jeżeli sytuacja wymaga otwarcia drzwi do takich pomieszczeń należy skryć się za framugą - nie stać naprzeciw drzwi.

8. Nie należy blokować drzwi wyposażonych w samozamykacze.
9. Zabrania się wykorzystywania na potrzeby ewakuacji dźwigów.
10. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków koniecznych do ratowania ludzi.
11. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, szczególnie ważnych dokumentów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby mogące przeprowadzić czynności związane z zadaniami ewakuacyjnymi (np. demontaż, wynoszenie dokumentów i wyposażenia itp.). W czynnościach tych należy wykorzystać sprzęt transportowy znajdujący się na terenie budynku oraz sprzęt jednostek straży pożarnej przybyłych na miejsce akcji.

9.9 Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji

Działania te stanowią praktyczną formę szkolenia. Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej jeden raz na dwa lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji. O zamiarze przeprowadzenia w/w działań należy poinformować właściwego miejscowo Komendanta Państwowej Straży Pożarnej, co najmniej na tydzień przed planowanym terminem ćwiczeń. Z przeprowadzonych działań sporządza się notatkę z wnioskami stanowiącymi podstawę do działań korygujących warunki ewakuacji oraz jej organizację oraz poziom przygotowania pracowników i użytkowników.

Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji w analizowanym budynku jest wymagane ze względu na liczbę stałych użytkowników.

Celem ćwiczeń jest:

- ✓ wypracowanie właściwego zachowania się pracowników po usłyszeniu alarmu (sygnału akustycznego);
- ✓ wyeliminowanie czynnika chaosu poprzez wyrobienie umiejętności właściwego, spokojnego zachowania się osób, w przypadku realnego zagrożenia;
- ✓ wyrobienie u użytkowników budynku umiejętności wykorzystania innych dróg i wyjść ewakuacyjnych w przypadku zablokowania tych, które są najbliższe miejsca ich przebywania (okien ewakuacyjnych);
- ✓ wyrobienie odpowiednich reakcji u pracowników po usłyszeniu sygnału (komunikatu) alarmowego, dotyczących zakończenia pracy, wyłączenia urządzeń i rozpoczęcia procesu ewakuacji wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi w budynku;
- ✓ wyeliminowanie usterek technicznych i organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ludzi wynikłych w trakcie ćwiczeń;
- ✓ zapoznanie wszystkich osób z miejscem zbiórki wyznaczonym poza budynkiem.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Zasady prowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania obiektu do sytuacji rzeczywistego zagrożenia, a także wyrobienie w przebywających w nim osób nawyków reagowania w przypadku zaistnienia realnego zagrożenia. Dlatego ćwiczenie należy przeprowadzać w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi. W celu praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji ludzi należy:

- 1) ustalić termin prowadzenia ewakuacji z określeniem dnia i godziny;
- 2) wyznaczyć koordynatora działań, do którego obowiązków należy m.in.:
 - ustalenie scenariusza ćwiczeń,
 - ustalenie sygnałów informujących o rozpoczęciu ćwiczeń,
 - ustalenie osób, które będą bezpośrednio zaangażowane do prowadzonych działań,
 - wyznaczenie liczby obserwatorów, miejsc ich rozmieszczenia na terenie obiektu oraz przydzielenie im zadań do realizacji,
 - ustalenie sygnałów kończących ćwiczenia,
 - wyznaczenie miejsca do podsumowania działań,
 - sporządzenie protokołu po ćwiczeniu;
- 3) z wyprzedzeniem jednego tygodnia powiadomić Komendanta Miejskiego PSP w Warszawie o planowanych działaniach;
- 4) dokonać przed rozpoczęciem ćwiczeń sprawdzenia warunków ewakuacji budynku zgodnie z posiadaną w tym zakresie dokumentacją, w tym:
 - sprawdzić stan i drożność dróg ewakuacyjnych oraz dostępność wyjść ewakuacyjnych,
 - sprawdzić występujące oznakowanie znakami ewakuacyjnymi,
 - usunąć ewentualne braki i niedociągnięcia;
- 5) poinformować stałych użytkowników obiektu, o planowanych działaniach ewakuacyjnych - według przyjętego scenariusza;
- 6) ustalić liczbę obserwatorów oraz miejsca, w których będą nadzorować przebieg ewakuacji. Do zadań obserwatorów należy m.in.:
 - określenie jakości podawanych komunikatów (ich słyszalność oraz sposób podania informacji),
 - określenie znajomości przez pracowników zasad postępowania w konkretnej sytuacji, tj.: reakcji po usłyszeniu komunikatu, podjętych działań itp.,
 - określenie podczas przebiegu ewakuacji drożności dróg ewakuacyjnych, stanu wyjść ewakuacyjnych, w tym m.in. czy doszło do utworzenia się „korka” przy wyjściu,
 - określenie czasu trwania ewakuacji,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- sprawdzenie pomieszczeń, czy nie zostały tam osoby nie ewakuowane (można umyślnie zostawić kilka osób z poleceniem czekania na służby kontrolujące),
- sprawdzenie prawidłowości wykonywania ustalonych procedur, m.in.: sprawdzenie opuszczonych pomieszczeń oraz czy poinformowano Straż Pożarną o prowadzonych ćwiczeniach, ustalenie czy poinformowane zostały inne osoby i instytucje oraz w jakim czasie to nastąpiło.

Po ogłoszeniu alarmu osoby przebywające w budynku powinny zakończyć swoją pracę i skierować się do wyjść ewakuacyjnych, natomiast osoby kierujące pracownikami powinny znać stan osobowy pracowników w danym dniu, w celu późniejszego sprawdzenia, czy wszystkie osoby (podwładni) opuściły budynek i są na miejscu zbiórki.

Powrót do budynku następuje tylko wtedy, gdy zostanie to ogłoszone (np. przez osobę odpowiedzialną za ewakuację z budynku lub kierownika akcji ratowniczo-gaśniczej -dowódcę przybyłych jednostek PSP). Gdyby zachodziła konieczność oddalenia się od wyznaczonego miejsca zbiórki (warunki pożarowe i inne) należy zwrócić uwagę, czy wszyscy otrzymali o tym informację. Na miejscu zbiórki naczelnicy wydziałów sprawdzają stan osobowy i w razie braku kogokolwiek powiadamiają o tym przełożonego i/lub przybyłe jednostki PSP –dowódcę.

Osoby, które nie opuściły budynków pomimo ogłoszenia jego ewakuacji, ewakuowały się opieszale lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania. W przypadku, gdy wyjaśnienia te nie mają żadnej racjonalnej podstawy, w stosunku do takich osób winny być wyciągnięte surowe konsekwencje służbowe. W celu maksymalnego ograniczenia dezorganizacji pracy, ćwiczebny alarm ewakuacyjny można przeprowadzić w kilka minut po rozpoczęciu lub na kilka minut przed zakończeniem pracy obiektu.

Dokumentacja ćwiczeń

Mając na uwadze, że praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji jest obowiązkiem zarządcy obiektu, niezbędne jest właściwe udokumentowanie przeprowadzenia takiego ćwiczenia, w celu możliwości udostępnienia dokumentacji właściwym organom kontrolującym, w szczególności z Państwowej Straży Pożarnej. Właściwa dokumentacja stanowić też powinna materiał porównawczy przy ocenie przyszłych, podobnych ćwiczeń. Dokumentacja powinna zawierać:

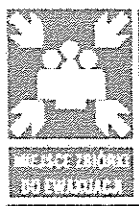
- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego;
- sposób ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego;
- liczbę ewakuowanych osób (określoną na podstawie list obecności pracowników) wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi procent pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- całkowity czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem pracowników ochrony i osób prowadzących ćwiczenie);
- wnioski podsumowujące ćwiczenie, obejmujące między innymi:
 - ✓ ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe, wyjścia),
 - ✓ informację o zasięgu słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu,
 - ✓ ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób, do których nie dotarła informacja o alarmie wraz podaniem przyczyn tego faktu,
 - ✓ ocenę stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych,
 - ✓ informację o wszystkich zauważonych nieprawidłowościach, jeżeli takie wystąpiły (np. chęć lub fakt korzystania przez ewakuujących się z dźwigów osobowych [wind], przemieszczanie się ludzi w kierunkach innych niż wskazywało umieszczone oznakowanie ewakuacyjne, zatory w drzwiach, przewężeniach korytarzy i w innych niewrażliwych punktach, pozostawianie w opuszczanych pomieszczeniach otwartych lub niedomkniętych drzwi, itp.),
- ✓ zamierzenia, które należy przedsięwziąć, aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu.

9.10 Miejsce zbiórki do ewakuacji

Miejsce zbiórki do ewakuacji to wyznaczone miejsce poza budynkiem, do którego zostają skierowane osoby po przeprowadzeniu pierwszego etapu ewakuacji, który polega na opuszczeniu budynku lub zagrożonego terenu. W miejscu tym dokonywane jest sprawdzenie obecności osób oraz w niektórych przypadkach udzielanie pierwszej pomocy. Miejsce zbiórki do ewakuacji powinno być prawidłowo oznakowane. Na miejsce zbiórki (koncentracji) osób ewakuowanych z budynku, wyznacza się parking przed wejściem do budynku GUGiK. Miejsce koncentracji na terenie nieruchomości oznakowane jest znakiem:

Za sprawdzenie obecności w miejscu zbiórki odpowiedzialni są dyrektorzy komórek organizacyjnych natomiast za sprawdzenie obecności w miejscu zbiórki wykonawców zewnętrznych, realizujących zadania na podstawie umów, odpowiedzialni są koordynatorzy tych umów.

Kategorycznie zabrania się korzystania z windy osobowej i towarowej w budynku w czasie ewakuacji.

9.11 Ewakuacja osób niepełnosprawnych

Prawidłowa ewakuacja wszystkich osób niepełnosprawnych powinna przebiegać w następujący sposób:

- w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tej części obiektu, w której powstał pożar lub te, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia. Wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności powinny być osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach,
- podczas ewakuacji strumień ludzi należy kierować zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne do wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz, należy jednak pamiętać, żeby wybrać drogę najbezpieczniejszą a nie najkrótszą,
- osoby niepełnosprawne ruchowo oraz z dysfunkcjami wzroku należy ewakuować przenosząc na rękach, krzesłach, wózkach, kocach lub innym sprzęcie przeznaczonym do ewakuacji osób,
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,
- do celów ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy wykorzystać otwory okienne
- jeżeli droga ciągami komunikacyjnymi (korytarze, klatki schodowe) może być niebezpieczna z powodu np.: dużego zadymienia lub wysokiej temperatury należy wybrać pomieszczenie do ukrycia się i bezpiecznego poczekania na pomoc straży pożarnej

WAŻNE! Podczas szukania schronienia należy zwrócić uwagę na to co jest za oknami, ponieważ przybyłe służby ratownicze muszą mieć możliwość podjechania pod okna budynku samochodami wyposażonymi w wysokościowy sprzęt ratowniczy, dzięki któremu ewakuacja osoby niepełnosprawnej będzie możliwa.

9.11.1 Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami wzroku

1. Podczas ewakuacji, zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz co się dzieje.
2. Osoby niewidome korzystają ze swoich rąk dla utrzymywania równowagi, więc nie chwytaj jej za rękę, nie szarp, nie łap za łaskę, nie popychaj i nie przesuwaj. Jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię. Wówczas stanie ona za tobą i chwyci cię dłonią nieco

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

powyżej łokcia. Cztery palce wsunie pomiędzy twoją rękę i tułów, a kciukiem obejmie ramię z zewnątrz. W ten sposób osoba niewidoma będzie mogła doskonale orientować się, jakie ruchy wykonujesz. Pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pól kroku za nim. Pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej. Chodzi o to, abyście nie zahaczyli o jakiegokolwiek elementy wiszące, stojące, wystające poza obrys budynku, etc. Jeżeli znajdziecie się w ciasnej przestrzeni (np. w wąskich drzwiach), zasygnalizuj to osobie niewidomej słownie oraz przez wysunięcie łokcia w tył. Wówczas osoba niewidoma schowa się za twoimi plecami i będziecie mogli pokonać drogę „gęsiego”. Idąc, koniecznie opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody „w górę”, „w dół”. Jeżeli musicie przejść przez drzwi, osoba niewidoma powinna znaleźć się po stronie zawiasów. Poinformuj odpowiednio wcześniej o takim manewrze i konieczności zmiany trzymanego ramienia. Ty otwierasz drzwi, a osoba niewidoma, zabezpieczając swoją twarz wolną ręką, złapie skrzydło, a następnie sama je zamknie.

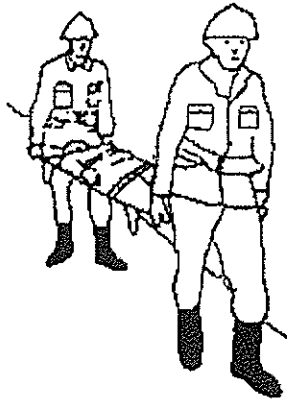
9.11.2 Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami słuchu

1. Podczas ewakuacji osoby głuche i osoby niedosłyszące będą potrzebowały wsparcia w sytuacji zagrożenia głównie w komunikacji, przekazaniu informacji i sprawdzeniu, czy została zrozumiana. W przypadku osób głuchych czy osób niedosłyszących stosowanie komunikatorów dźwiękowych jest mało skuteczne albo wręcz bezskuteczne.
2. Komunikacja z osobami z dysfunkcjami słuchu musi być realizowana za pomocą specjalnych środków powiadamiania o zagrożeniu. W głównej mierze konieczny będzie kontakt osobisty. Jeśli nie potrafimy w żaden inny sposób ostrzec, to chociażby przez napis na kartce.
3. Zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na Ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia. Mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

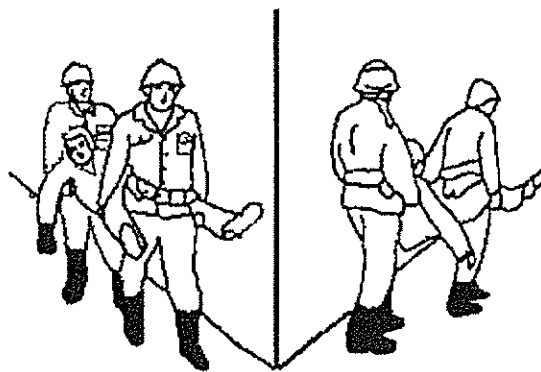
9.11.3 Sposoby ewakuacji osób niepełnosprawnych ruchowo i z dysfunkcjami wzroku

Przenoszenie ratowanych osób z dysfunkcjami ruchu i w razie potrzeby z dysfunkcjami wzroku (przy dużym zagrożeniu) może się odbyć przy zastosowaniu jednego z poniższych sposobów:

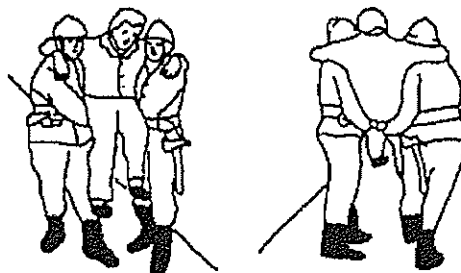
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Rys. 1 Ewakuacja poszkodowanego przez dwie osoby przy użyciu noszy

Rys. 2 Chwyt „kończynowy” - jeden z ratujących chwytą ewakuowanego pod pachy, stojąc od strony jego głowy, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego. Ewakuowanego wynoszą nogami do przodu.

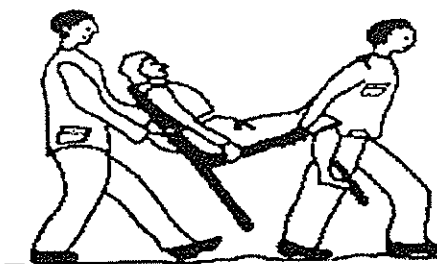

Rys. 3 Przenoszenie „na stołeczku” - ratownicy odpowiednim uchwytem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na których siada ratowany, trzymając ratowników za szyję. Ratownicy lekko zwróćeni do siebie, ukośnie do kierunku ewakuacji, wynoszą ratowanego.

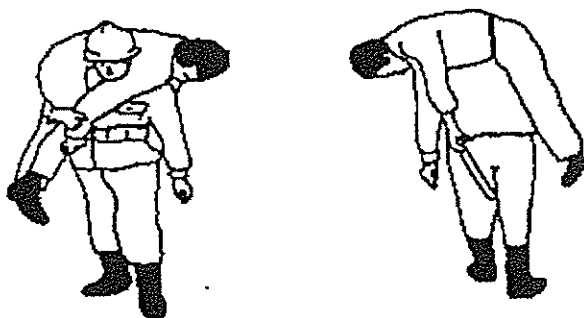
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

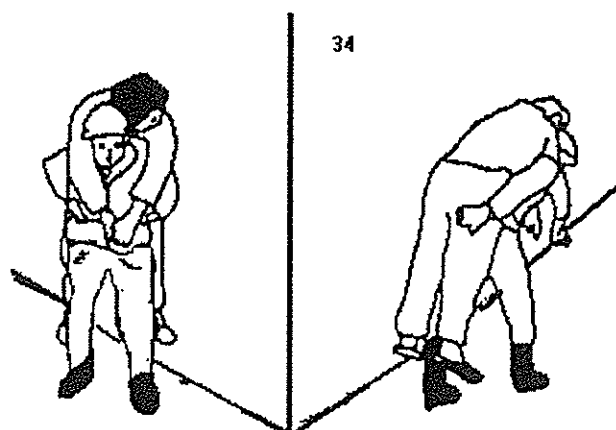
Rys. 4 Przenoszenie „chwytem huśtawkowym” - ratownicy chwytają się za ręce „zewnętrznie”, wkładając je pod siedzenie ratowanego, rękami „wewnętrznymi” po wzajemnym uchwycie na wysokości łokcia zabezpieczają ratowanego od tyłu, tworząc wsparcie na wysokości górnej części jego pleców.

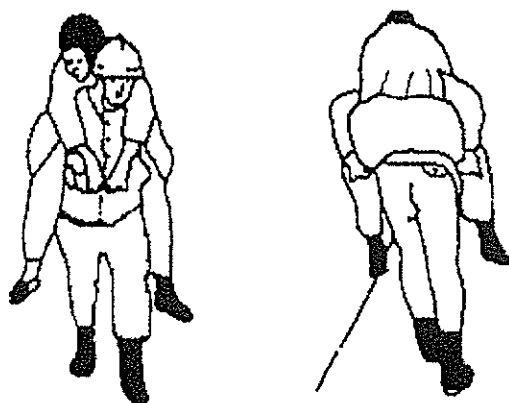
Rys. 5. Wynoszenie osób przy zastosowaniu „stołeczka” może mieć miejsce wówczas, gdy ewakuowany jest w stanie pomagać sobie rękami. Chwył „huśtawkowy” stosuje się w wypadku ratowania osób, które doznały obrażeń jednej lub obu rąk i nie mogą trzymać się za szyję ratowników.

Rys. 6 Przenoszenie „chwytem strażackim” - polega na tym, że ratowany po odpowiednim chwycie wstępnym wykonanym przez ratującego, znajduje się w poprzecznym ułożeniu - zwisając na jego barkach. Ratujący ma jedną rękę przełożoną pomiędzy nogami ratowanego, trzymając go za rękę na wysokości nadgarstka, druga ręka ratowanego zwisa swobodnie z tyłu. Ratujący ma również drugą rękę wolną i może jej użyć np. do przytrzymania się poręczy schodów, bocznic drabiny itp..

Rys. 7 Podczas przenoszenia „uchwytem tłumokowym” - ratowany zakłada ręce od tyłu przez ramiona ratownika, aby zwisały one na piersi ratującego. Ciało powinno spoczywać na plecach ratownika w taki sposób, aby nogi zwisały 15 - 20 cm nad ziemią. W określonych wypadkach ratujący przytrzymuje zwisające ręce przenoszonego, Może też czynić to ręką, używając drugiej do lepszego ułożenia i przytrzymania ratowanego na plecach lub złapania się poręczy, np. przy schodzeniu po schodach.

Rys. 8 Przenoszenie „chwytem na barana” - ratowany leży na plecach ratownika i przytrzymuje się rękami za jego szyję. Ratujący podchwyttem pod kolana przytrzymuje ratowanego w ten sposób, aby środek ciężkości ratowanego znajdował się na wysokości krzyża ratującego. Ratownik, podobnie jak w wypadku chwytu „tłumokowego” jest lekko pochylony do przodu.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku należy pamiętać, że:

- 1) u osób tych, zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania,
- 2) osoba niewidoma nigdy nie widziała pogorzeliska, rumowiska, ognia, sprzętu ratowniczego.

10 SPOSOBY ZAPOZNANIA ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPÓŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI

Szkolenie przeciwpożarowe pracowników

Obowiązek zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi wynika bezpośrednio z art. 4 ust. 1 pkt. 6 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Ustawodawca nie przewidział jednak delegacji prawnej do wydania przepisu szczegółowego, który regulowałby zasady szkolenia z tego zakresu.

Zgodnie z art. 237 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, pracodawca jest obowiązany zaznajamiać pracowników z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy dotyczącymi wykonywanych przez nich prac. Szczegółowe zasady szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy określono w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. poz. 1860, z 2005 r. poz. 972, z 2007 r. poz. 1420 oraz z 2019 r. poz. 1099). Zgodnie z powyższym przepisem zagadnienia bezpieczeństwa pożarowego powinny być omawiane na szkoleniu wstępnym, w ramach instruktażu ogólnego oraz podczas szkolenia okresowego bhp.

W ramach tego typu szkoleń należy zapoznać pracowników z podstawowymi zasadami ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania na wypadek pożaru. Szkolenia okresowe z zakresu bhp osób będących pracownikami prowadzą wyspecjalizowane jednostki. Celem szkoleń w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest zapoznanie pracowników z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w obiekcie;
- aktualnymi przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej;
- zasadami alarmowania na wypadek powstania pożaru;
- zasadami przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym;
- rozmieszczeniem oraz zasadami obsługi sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych w budynku;
- układem najbliższych dróg ewakuacyjnych i kierunkami ewakuacji;
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

Szkolenie wstępne (instruktaż ogólny) dotyczy wszystkich nowo zatrudnionych pracowników i polega na osobistym zapoznaniu takiego pracownika z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej Instrukcji przez pracownika służby bhp. Podczas takiego instruktażu pracownik powinien poznać:

- potencjalne źródła zagrożeń pożarowych;
- możliwe przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów;
- instrukcję postępowania na wypadek pożaru;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- warunki prowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu;
- niniejszą Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.

Dokumentację świadczącą o zapoznaniu pracownika z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego stanowi oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik do Instrukcji. Oświadczenie należy włączyć do akt osobowych pracownika.

Szkolenie okresowe realizowane jest w ramach szkoleń bhp. Program szkolenia przeciwpożarowego może być realizowany w ramach szkolenia okresowego w pełnym wymiarze 1 godziny. Podane wyżej ramy czasowe prowadzonych szkoleń nie wynikają wprost z obowiązujących przepisów i są jedynie schematem orientacyjnym, tak więc mogą być modyfikowane przez prowadzącego szkolenie w zależności od potrzeb i jego uznania. Szkolenie okresowe prowadzone jest dla każdego pracownika jednorazowo w okresie określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracownicy uczestniczący w szkoleniu okresowym otrzymują zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, wg wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 października 2007 zmieniającego rozporządzenie w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. poz.1420). Zaświadczenie o przeszkoleniu przechowywane jest w aktach osobowych pracownika.

11 OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ DLA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU

11.1 Organizacja ochrony przeciwpożarowej

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagań przeciwpożarowych. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego. Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru świadczonej pracy, powinien zawierać także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również przeciwpożarowe) na stanowisku pracy. Zatem ww. zakres odpowiedzialności za sprawy ochrony ppoż. dla pracowników należy traktować jako zakres ramowy. Zarządca obiektu ma za zadanie zapewnić jego ochronę przeciwpożarową poprzez wypełnienie szeregu spoczywających na nim obowiązków. Należy podkreślić, że odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponosi Zarządca obiektu. Wykonując swoje obowiązki może upoważnić pracowników niższego szczebla do realizacji zadań związanych z ochroną przeciwpożarową. Zakres kompetencji powinien w tym przypadku być jednoznacznie sprecyzowany i wynikać z obowiązków służbowych. Prawidłowa realizacja ustawowych zadań wymaga wyznaczenia dla wszystkich grup pracowniczych zakresu odpowiedzialności związanej z zachowaniem warunków bezpieczeństwa pożarowego w danym obiekcie. Stosownie do kompetencji na stanowiskach pracy określa się zakres zadań i odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego dla wszystkich pracowników. Uwzględniając powyższe ustalono, że nadzór nad ochroną przeciwpożarową budynku sprawuje bezpośrednio Administrator. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi osoba upoważniona przez Administratora.

11.2 Obowiązki Zarządcy

Zarządca ponosi odpowiedzialność za całościowy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu. Zadania i obowiązki właściciela obiektów/zarządzającego obiektami wynikają z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz aktów wykonawczych (rozporządzeń).

UWAGA: zarządca ma prawo scedować część odpowiedzialności oraz związane z tym obowiązki na podległych pracowników niższego szczebla. Zakres kompetencji w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi oraz personalnymi w Urzędzie. Obowiązkiem zarządcy obiektu jest planowanie, organizowanie i kontrolowanie realizacji zadań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego osób oraz mienia. Ponadto do obowiązków zarządcy obiektu należy

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

utrzymanie budynku i jego terenu zgodnie z wymaganiami przepisów budowlanych oraz o ochronie przeciwpożarowej, a w szczególności:

- utrzymywanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, w należyтым stanie technicznym, zgodnie z wymaganiami przepisów budowlanych i przeciwpożarowych;
- wyposażenie obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz utrzymanie ich w stanie pełnej sprawności technicznej;
- poddawanie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji;
- przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru i innego miejscowego zagrożenia;
- umieszczenie w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru, wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- oznakowanie znakami bezpieczeństwa urządzeń i miejsc istotnych z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej, tj.:
 - dróg ewakuacyjnych, oraz pomieszczeń, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - miejsc usytuowania gaśnic,
 - miejsc umieszczenia kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - miejsca usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu;
- opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz jej aktualizacji przynajmniej raz na dwa lata;
- określenie w instrukcji szczegółowych zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, przeprowadzanych na terenie obiektu, jak również określenie warunków uzyskania zezwolenia na ich przeprowadzenie;
- przeprowadzanie, co najmniej raz na 2 lata, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji;
- powiadomienie właściwego miejscowo komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań dotyczących praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji - nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem;
- wykonywanie okresowych badań instalacji i urządzeń technicznych znajdujących się w obiekcie zgodnie z ustawą prawo budowlane.

11.3 Obowiązki Administratora

Administrator odpowiedzialny jest za:

- ustalenie procedur i sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- przygotowanie obiektu i terenu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej;
- zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji;
- zapewnienie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- organizację ochrony przeciwpożarowej w obiekcie;
- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych, jak również technologicznych w obiekcie;
- zapewnienie wyposażenia obiektu w sprzęt pożarniczy, ratowniczy oraz środki gaśnicze;
- rozpatrywanie i realizowanie wniosków w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie, zgłaszanych przez osobę prowadzącą sprawy ochrony przeciwpożarowej, nadzór wszystkich szczebli oraz pozostałych pracowników;
- nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez osoby zatrudnione w obiekcie, poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu kontroli;
- okresowe analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu;
- nadzór nad właściwą i terminową konserwacją sprzętu pożarniczego;
- współpracę z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie;
- nadzór nad wykonywaniem zaleceń pokontrolnych;
- prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia.

11.4 Obowiązki osób kierujących pracownikami

Przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych i zasad bezpieczeństwa pożarowego określonych instrukcją jest podstawowym obowiązkiem każdego pracownika (w tym osoby kierującej pracownikami). Osoba kierująca pracownikami jest zobowiązana:

- organizować stanowiska pracy pracowników zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi i zasadami bezpieczeństwa pożarowego;
- dbać o bezpieczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- dbać o to, aby stosowanie środków służących ochronie przeciwpożarowej (gaśnice, hydranty) przez pracowników było zgodne z ich przeznaczeniem (tylko w sytuacjach wymagających ich użycia);
- egzekwować przestrzeganie przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i zasad bezpieczeństwa pożarowego;
- znać i przestrzegać przepisy, i zasady bezpieczeństwa pożarowego, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu, oraz poddawać się wymaganym egzaminom sprawdzającym;
- znać własności fizyczne i chemiczne stosowanych materiałów i zapewnić właściwe ich przechowywanie i magazynowanie;
- wprowadzać normatywy przechowywania cieczy palnych w poszczególnych pomieszczeniach użytkowanych przez podległą komórkę (o ile będą stosowane);
- wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegać wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek;
- współdziałać z pracodawcą w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa pożarowego;
- niezwłocznie usuwać lub zgłaszać pracodawcy stwierdzone usterki mogące spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru;
- nie zastawiać dróg i wyjść ewakuacyjnych;
- nie ograniczać dostępu do sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych;
- dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie miejsca pracy stosowały się do przepisów przeciwpożarowych;
- dokładnie sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko pracy, usunąć wszelkiego rodzaju odpadki i śmieci, wyłączyć dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników nie przystosowanych do pracy ciągłej;
- przestrzegać zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach zabronionych;
- wykonywać zalecenia pokontrolne;
- w przypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia niezwłocznie ostrzec współpracowników, a także inne osoby znajdujące się w rejonie zagrożenia o grożącym im niebezpieczeństwie;
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru (m.in. alarmowania Państwowej Straży Pożarnej);
- znać sposoby alarmowania ludzi w budynku i przeprowadzania ewakuacji;
- znać stan osobowy (podwładnych) w danym dniu roboczym;
- znać rozmieszczenie dróg i wyjść ewakuacyjnych z budynku;
- znać miejsce zbiórki po ewakuacji z budynku;
- znać sposób użycia sprzętu gaśniczego oraz gaszenia pożaru w zarodku;

- znać rozmieszczenie sprzętu gaśniczego w pobliżu miejsca pracy i zasady rozmieszczenia w budynku.

11.5 Obowiązki osób prowadzących sprawy kadrowe

Osoby prowadzące sprawy kadrowe zobowiązane są do:

- kierowania nowo zatrudnionych pracowników na szkolenia wstępne oraz organizowania okresowych szkoleń obejmujących m. in. zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- przechowywania w aktach osobowych oświadczeń pracowników o zapoznaniu się z niniejszą Instrukcją oraz o odbyciu szkolenia wstępnego i okresowego.

11.6 Obowiązki wszystkich pracowników

Przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych i zasad bezpieczeństwa pożarowego określonych instrukcją jest podstawowym obowiązkiem każdego użytkownika budynku. Pracownicy powinni w szczególności:

- znać i przestrzegać przepisy i zasady bezpieczeństwa pożarowego, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu;
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru, sposoby alarmowania i przeprowadzania ewakuacji;
- wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegać wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek przełożonych;
- utrzymywać należyty porządek na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu;
- dbać o bezpieczeństwo pożarowe oraz o należyty stan urządzeń, narzędzi, sprzętu, jak również o porządek i ład w miejscu pracy;
- niezwłocznie usuwać lub zgłaszać administratorowi budynku stwierdzone usterki mogące spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru;
- w przypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia niezwłocznie ostrzec współpracowników, a także inne osoby znajdujące się w rejonie zagrożenia o grożącym im niebezpieczeństwie;
- dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie miejsca pracy stosowały się do przepisów przeciwpożarowych;
- dokładnie sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko pracy, usunąć wszelkiego rodzaju odpadki i śmiecie, wyłączyć dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników nieprzystosowanych do pracy ciągłej;
- przestrzegać zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach zabronionych;
- znać sposób postępowania w przypadku powstania pożaru, użycia sprzętu gaśniczego oraz gaszenia pożaru w zarodku;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- znać rozmieszczenie gaśnic i hydrantów w budynku;
- posiadać umiejętność posłużenia się gaśnicą i hydrantem;
- znać rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych z budynku;
- znać rozmieszczenie sprzętu gaśniczego w pobliżu miejsca pracy i zasady rozmieszczenia w budynku;
- nie zastawiać dróg i wyjść ewakuacyjnych, dostępu do sprzętu gaśniczego;
- realizować zalecenia pokontrolne.

11.7 Obowiązki osób sprzątających

Do podstawowych obowiązków osób sprzątających należy:

- utrzymywanie czystości przez systematyczne usuwanie pyłów, śmieci i odpadów przy każdorazowym sprzątaniu pomieszczeń i korytarzy;
- opróżnianie koszy na śmieci, makulaturę itp. - bezpośrednio po zakończeniu pracy i usuwanie tych odpadów w wyznaczone miejsce;
- przestrzeganie bezwzględnego zakazu stosowania cieczy łatwopalnych do prac porządkowych;
- dopilnowanie wygaszania światła oraz wyłączanie wszelkich urządzeń elektrycznych(nieprzystosowanych do pracy ciągłej);
- składanie w ustalonym miejscu urządzeń i narzędzi do sprzątania, umieszczanie szmat i czyściwa w pojemnikach;
- zamykanie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i oddawanie kluczy służbie ochrony obiektu;
- znajomość instrukcji alarmowych i zasad postępowania w wypadku pożaru;
- zgłaszanie przełożonemu wszelkich zauważonych nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku, w szczególności kradzieży lub zniszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego.

11.8 Obowiązki pracowników ochrony obiektu

Do podstawowych obowiązków pracowników ochrony należy:

- obsługa centrali pożarowej SSP (system sygnalizacji pożaru) oraz niezwłoczne zgłaszanie wszelkich nieprawidłowości w zakresie jej funkcjonowania;
- przestrzeganie ustalonych procedur postępowania w przypadku powstania pożaru oraz wprowadzenie na miejsce akcji przybyłych jednostek operacyjnych straży pożarnej;
- udzielanie niezbędnej pomocy i informacji jednostkom ratowniczo-gaśniczym biorącym udział

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- w akcji gaśniczej oraz zabezpieczenie rejonu prowadzonych działań;
- udzielanie pomocy przy organizacji i - w miarę możliwości - ewakuacji ludzi i mienia;
 - posiadanie znajomości rozmieszczenia sprzętu i urządzeń pożarowych - hydrantów wewnętrznych i podręcznego sprzętu gaśniczego oraz sposobu ich obsługi;
 - zwracanie uwagi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, zwłaszcza w porze nocnej i w dniach wolnych od pracy, oraz podejmowanie stosownych działań w celu niezwłocznego wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości;
 - zwracanie uwagi na stan utrzymania sprzętu i urządzeń pożarowych, a zwłaszcza, czy nie nastąpiło samowolne przemieszczenie sprzętu lub dostęp do niego nie został utrudniony;
 - zwracanie uwagi na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używaniu otwartego ognia w miejscach niedozwolonych;
 - zwracanie uwagi na przejezdność dróg i bram pożarowych oraz podejmowanie, w miarę potrzeb, stosownych interwencji;
 - prowadzenie prawidłowej gospodarki kluczami do pomieszczeń celem umożliwienia niezwłocznego ich otwarcia w przypadku pożaru i innych zdarzeń losowych;
 - informowanie Administratora o wszelkich zdarzeniach, stwierdzonych nieprawidłowościach i podjętych działaniach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego obiektu;
 - przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach niedozwolonych.
- W czasie dokonywania obchodów nadzorowanych pomieszczeń należy zwracać uwagę na wszelkie zjawiska mogące spowodować pożar lub przyczynić się do jego wybuchu, tj. sprawdzać:
- czy wszystkie niebezpieczne instalacje i urządzenia elektryczne i mechaniczne zostały wyłączone i odpowiednio zabezpieczone (wentylatory, oświetlenie);
 - czy nie pozostawiono w budynku otwartego ognia (niedopałków papierosów, włączonych piecyków, grzejników elektrycznych);
 - czy właściwie zabezpieczono obiekt przed wejściem niepowołanych osób na jego teren.

11.9 Ustalenia porządkowe

Na terenie obiektu zabrania się:

- używania otwartego ognia oraz palenia tytoniu poza miejscami wyznaczonymi;
- użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami podanymi przez producenta, bądź nie poddawanych okresowym kontrolom o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia;
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń grzewczych;
- gromadzenia odpadów palnych - należy je usuwać niezwłocznie po zakończeniu pracy;
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- tarasowania dostępu wyjść ewakuacyjnych, do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku;
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową;
- pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, nie przeznaczonych do pracy ciągłej;
- ustawiania elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych, bez zastosowania izolatora termicznego zabezpieczającego przed zapaleniem się podłoża;
- posługiwania się w pomieszczeniach użytkowych dodatkowymi odbiornikami energii, w szczególności z otwartą spiralą grzejną oraz bez wyłączników termicznych;
- używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, naprawiania i przeróbek ww. urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień i kwalifikacji; wszelkie nieprawidłowości w pracy tych urządzeń należy zgłaszać służbom technicznym lub ochronie. Używanie urządzeń z wadami jest zabronione;
- wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru lub wybuchu;
- wykonywania wszelkich czynności, które mogą spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku lub przyczynić się do powstania lub rozprzestrzenienia się pożaru.

12 POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU BĄDŹ INNEGO ZAGROŻENIA, DROGI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU

12.1 Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Pożary w obiektach użyteczności publicznej o powierzchni sięgającej kilku lub kilkudziesięciu tysięcy metrów kwadratowych, w których może przebywać duża liczba ludzi, stanowią poważne zagrożenie dla ich życia i zdrowia.

Pożar stanowi również duże zagrożenie dla mienia, przynosząc duże straty materialne związane ze zniszczeniem zgromadzonego mienia i elementów konstrukcyjnych oraz powstających w wyniku prowadzenia działań gaśniczych.

Bardzo niepokojący jest fakt lekceważącego stosunku osób do niebezpieczeństw powodowanych przez pożar, co objawia się najczęściej niską znajomością zasad postępowania na wypadek powstania pożaru oraz niską znajomością zagrożeń powodowanych przez pożar dla organizmu człowieka. Widok ognia lub dymu wzbudza silny stres, który może wywołać różne stany lękowe po psychozę lękową, i w przypadku dużej zbiorowości przekształcić się w panikę tłumu. Dlatego bardzo istotnym elementem reagowania na pożar jest właściwy sposób przekazania informacji o zdarzeniu i zachowaniu się osób oraz nabycie podczas próbnych alarmów umiejętności panowania nad ludźmi i kierowania nimi podczas ewakuacji i działań gaśniczych.

Zasadniczym elementem zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru jest znajomość przez osoby mechanizmu powstawania pożaru oraz czynników warunkujących jego rozwój dla występujących grup pożaru. Znajomość ta daje obraz występujących zagrożeń oraz możliwych przyczyn powstania pożaru.

Niezbędne do powstania pożaru jest wystąpienie w tym samym czasie i miejscu trzech czynników: tlenu, materiału palnego oraz energii cieplnej o wartości zdolnej do zapalenia występującego rodzaju materiału palnego. Wielkość energii cieplnej stanowi źródło inicjowania reakcji spalania, a więc i pożaru.

Do potencjalnych źródeł zapłonu należą te elementy (czynniki), które niosą ze sobą energię cieplną zdolną do zainicjowania procesu spalania, a więc o odpowiedniej wartości, np.: do zapalenia kartki papieru wystarczy zapalona zapałka, czy też niedopałek papierosa, natomiast do zapalenia belki drewnianej energia ta nie wystarczy, gdyż pojemność cieplna belki jest dużo większa i w celu jej podpalenia należy użyć większej energii cieplnej oddziałującej w dłuższym okresie. Oczywiście jest, że energia ta musi wyzwolić się na materiale palnym, bądź w jego bezpośredniej bliskości.

Zagrożenie pożarowe jest tym większe, im większa jest zdolność do zapalenia materiału palnego, czyli w przypadku posługiwania się lub obchodzenia z materiałami szczególnie niebezpiecznymi pożarowo, tj. łatwo ulegającym zapaleniu (benzyna, rozpuszczalniki, lakiery, gaz płynny itp.), musimy zwrócić szczególną uwagę na wyeliminowanie czynników powodujących zapłon.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Przyczynami wybuchu pożaru w omawianym obiekcie mogą być:

- zaproszenie ognia przez użytkowników obiektu;
- zaproszenie ognia podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych;
- posługiwanie się uszkodzonymi urządzeniami technicznymi podczas wykonywania ww. prac;
- wady w instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych, będące zazwyczaj następstwami ich niewłaściwej eksploatacji i konserwacji (brak badania rezystancji lub uziemienia oraz oporności izolacji przewodów), niewłaściwego wykonania;
- brak nadzoru i konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, uziemiających, odgromowych i zabezpieczających;
- stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych powodujące zwarcia, przeciążenia, przepięcia instalacji elektrycznej;
- nieprzestrzeganie przepisów ppoż.;
- ustawianie lamp oświetleniowych w taki sposób, że od ciepła wydzielonego z rozgrzanej żarówki może zapalić się będący w pobliżu (stykający się) materiał palny, np. zasłona, papier;
- podpalenia umyślne.

12.2 Potencjalne przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów

Do rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie może przyczynić się:

- niezauważenie pożaru w jego początkowym stadium przez pracowników i innych użytkowników
i tym samym opóźnione wykrycie pożaru;
- opóźnione zaalarmowanie Państwowej Straży Pożarnej o powstałym pożarze;
- brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku poprzez właściwe zastosowanie sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku;
- brak sprzętu gaśniczego w pobliżu miejsca powstania pożaru;
- niesprawność sprzętu gaśniczego;
- nagromadzenie dużej ilości materiałów palnych w miejscu powstania pożaru;
- utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru, np. niepozostawienie kluczy od pomieszczeń itp.

12.3 Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

- 1) W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
- 2) W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:
 - a) okna (otwory) po elewacji budynku,
 - b) kanałami wentylacji.

- 3) Pożar może rozprzestrzeniać się również poprzez systemy połączeń technologicznych między pomieszczeniami.

12.4 Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru i jego rozprzestrzeniania się

Najbardziej bezpieczną i ekonomiczną metodą walki z pożarami jest prowadzenie wszelkich działań organizacyjnych zmierzających do zapobiegania możliwości ich powstania. Poniżej zostały przedstawione czynności zabronione i działania organizacyjne, które należy przedsięwziąć i przeprowadzić, aby uniknąć pożaru lub zmniejszyć zagrożenie nim powodowane.

12.4.1 Czynności zabronione

Zgodnie z § 4. ust.1. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, w obiektach (budynkach) oraz na terenach przyległych do nich, zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować, pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- **używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:**
 - o w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - o w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów przeciwpożarowych, instrukcji techniczno-ruchowej lub instrukcjach producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C);
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - o gaśnic i hydrantów,
 - o wyjść ewakuacyjnych,
 - o wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

13 ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIU POŻARÓW

13.1 Instalacje elektryczne

Stany awaryjne instalacji i urządzeń elektrycznych stanowią jedną z podstawowych przyczyn pożarów. W szczególności zagrożenie pożarowe stwarzają przewody prowadzone na doraźne potrzeby, bez projektu, przewody prowizoryczne oraz stosowanie przedłużaczy. W związku z tym należy:

- wszelkie dodatkowe instalacje w zakresie projektowania i wykonawstwa zlecać specjalistom,
- zabronić stosowania połączeń tzw. prowizorycznych,
- ograniczyć do minimum stosowanie przedłużaczy.

W obiektach należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego instalacji elektrycznej.

Uchwyty, za pomocą których mocowane są do ścian lub sufitów przewody instalacji elektrycznej często ulegają uszkodzeniu na skutek prac remontowych prowadzonych w budynkach. Nie należy dopuszczać do możliwości wyrwania wiszących przewodów z rozdzielnic, gniazd itp. Grozi to zwarcie lub uszkodzeniem izolacji. Na powierzchni przewodów prowadzonych na powierzchni, w kanałach i tunelach gromadzą się pyły osiadłe, które mogą zapalić się w przypadku przegrzania przewodów. Między innymi stąd wynika konieczność okresowego ich usuwania.

13.2 Urządzenia grzejne

W budynku mogą być stosowane w pomieszczeniach socjalnych, do przygotowywania posiłków, kuchenki mikrofalowe, czajniki, ekspresy do kawy i herbaty oraz opiekacze. Urządzenia te posiadają na ogół zabezpieczenia gwarantujące wyłączenie zasilania w przypadku przekroczenia dopuszczalnych parametrów. Zagrożenie pożarowe wynikające ze stosowania tych urządzeń wynika głównie z awaryjności układów zabezpieczeń. Wzrost temperatury ponad wartość zadaną może spowodować zapalenie się materiałów poddawanych obróbce termicznej lub znajdujących się w sąsiedztwie urządzenia.

Zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822), w części dotyczącej urządzeń grzejnych zabrania się:

- 1) przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m. od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzać się do temperatury powyżej 100°C,
- 2) użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.

13.3 Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe stosowane w przedmiotowych budynkach nie stwarzają poważnego zagrożenia pożarowego. Pewne zagrożenie stwarza stosowanie tradycyjnych żarówek, których powierzchnie nagrzewają się do temperatury do 350°C i mogą spowodować zapalenie nawet stałych materiałów palnych, takich jak papier, tkaniny itp. Moc źródeł światła nie powinna przekraczać mocy na jaką przewidziana jest oprawa. Sprzęt oświetleniowy powinien być utrzymywany w należytej czystości i użytkowany zgodnie z zaleceniami producenta. W szczególności powinno być zapewnione odprowadzenie ciepła poprzez zapewnienie właściwej pozycji lampy i usunięcie osadzających się na niej pyłów.

Rozporządzenie MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822) zabrania:

- 1) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną one umieszczone co najmniej 0,05 m. od żarówki,
- 2) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznej bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.

Osprzęt instalacji elektrycznej powinien być dostosowany do rodzaju pomieszczenia i zastosowanych w instalacji przewodów. Obudowa osprzętu musi zapewniać zabezpieczenie przed porażeniem prądem, pożarem lub zainicjowaniem wybuchu, stosownie do warunków miejscowych, a w szczególności:

- 1) skrzynki, rozgałęźniki, i wyłączniki w pomieszczeniach wilgotnych, zapyłonych lub zagrożonych wybuchem powinny być dostosowane do rodzaju występujących czynników,
- 2) jeżeli istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach, lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
- 3) w miarę możliwości, gniazda i wyłączniki należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1 m od siebie,
- 4) wypusty oświetleniowe należy obowiązkowo zakończyć łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszenia opraw (można mocować oprawy bezpośrednio do ściany), tak, aby lampa nie wisała na przewodzie.

Wiele pożarów powstaje na skutek nieprzestrzegania elementarnych zasad bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Dlatego:

- 1) niedopuszczalne jest zakładanie instalacji prowizorycznych, niewłaściwie wykonanych,
- 2) nie wolno korzystać z uszkodzonych urządzeń elektrycznych ani dokonywać samowolnych ich napraw,
- 3) kategoricznie zabrania się podejmowania jakichkolwiek działań uniemożliwiających prawidłowe zadziałanie bezpieczników,

- 4) zabrania się przeciążania urządzeń,
- 5) po zakończeniu pracy należy wyłączyć wszystkie urządzenia nie przeznaczone do pracy ciągłej i oświetlenie na swoim stanowisku.

13.4 Pożary powstałe od niegaszonych papierosów

W budynkach obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu (poza miejscami wyznaczonymi tj. na tarasie przy wejściu do budynku) oraz zakaz używania otwartego ognia. Zwraca się uwagę, że nie zgaszone papierosy stanowią źródło ognia o temperaturze od 250-650°C. Niedopałek może tlić się nawet do 12 min. Najbardziej podatne na zapalenie od niedopałków są materiały, których temperatura zapalenia jest w granicach temperatury niedopałka a w szczególności:

- gazy, ciecze łatwo zapalne i ich pary,
- papier i wyroby z papieru,
- materiały pochodzenia celulozowego,
- tkaniny.

13.5 Zapobieganie pożarom podczas przechowywania, magazynowania i ekspozycji towarów

- 1) Wszystkie czynności związane z użyciem, transportem lub składowaniem materiałów palnych należy wykonywać zgodnie ze wskazaniami producenta lub warunkami ochrony przeciwpożarowej określonymi w instrukcji technologicznej,
- 2) materiały palne należy przechowywać w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w efekcie procesu składowania lub na skutek wzajemnego oddziaływania,
- 3) na stanowisku pracy przechowywać ilość materiału palnego nie przekraczającą wielkości dobowego zapotrzebowania, jeżeli przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej; zapas materiałów palnych przekraczający dobowe zapotrzebowanie należy przechowywać w oddzielnym przystosowanym do tego celu pomieszczeniu,
- 4) materiały palne należy przechowywać w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C oraz linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- 5) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C należy przechowywać w wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudnozapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia (opakowania szklane należy zabezpieczyć przed stłuczeniem).

13.6 Zapobieganie pożarom przy aranżacji pomieszczeń użytkowych

Przy aranżacji pomieszczeń należy zapewnić ogólne warunki bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczną ewakuację osób, prawidłowy stan instalacji i urządzeń oraz przestrzegać zasad przechowywania i składowania materiałów palnych. W szczególności:

- 1) zapewnić co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, w których może przebywać więcej niż 50 osób lub których powierzchnia przekracza 300 m²,
- 2) zapewnić szerokość drzwi dostosowaną do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, zachowując wskaźnik 0,6 m na 100 osób, ale nie mniej niż 0,9 m na każde drzwi,
- 3) zapewnić drzwi wyjściowe otwierające się na zewnątrz pomieszczenia, nie rozsuwane, podnoszone lub obrotowe,
- 4) zapewnić wymaganą przepisami długość przejścia w pomieszczeniu, mierzoną od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia,
- 5) zapewnić wymaganą przepisami długość dojścia ewakuacyjnego mierzoną od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku,
- 6) zapewnić stałe elementy wyposażenia oraz wystroju wnętrza z materiałów niepalnych lub co najmniej trudno zapalnych,
- 7) zapewnić okładziny sufitowe lub sufity podwieszane z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia,
- 8) zastosować oświetlenie ewakuacyjne i bezpieczeństwa.

13.7 Ustalenia porządkowe

W budynku zabrania się:

- 1) używania otwartego ognia,
- 2) palenia tytoniu poza miejscami wyznaczonymi,
- 3) użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami podanymi przez producenta, bądź nie poddawanych okresowym kontrolom o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia,
- 4) przechowywania cieczy palnych w pomieszczeniach do tego nie dostosowanych; o fakcie przechowywania tych cieczy w danym pomieszczeniu musi być powiadomiona ochrona,
- 5) składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
- 6) składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń ogrzewczych,
- 7) gromadzenia odpadów palnych - należy je usuwać niezwłocznie po zakończeniu pracy,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- 8) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- 9) tarasowania dostępu wyjść ewakuacyjnych, do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku,
- 10) używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną ppoż.,
- 11) pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. nie przeznaczonych do pracy ciągłej ,
- 12) ustawiania elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych, bez zastosowania izolatora termicznego zabezpieczającego przed zapaleniem się podłoża,
- 13) posługiwania się w pomieszczeniach socjalnych dodatkowymi odbiornikami energii, w szczególności z otwartą spiralą grzejną oraz bez wyłączników termicznych,
- 14) używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, naprawiania i przeróbek w/w urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień i kwalifikacji; wszelkie nieprawidłowości w pracy tych urządzeń należy zgłaszać służbom technicznym lub ochronie. Używanie urządzeń z wadami jest zabronione.
- 15) opuszczania pomieszczeń z pozostawionymi bez nadzoru odbiornikami energii nie przeznaczonymi do pracy ciągłej,
- 16) wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru lub wybuchu, wykonywania wszelkich czynności, które mogą spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku lub przyczynić się do powstania lub rozprzestrzenienia się pożaru.

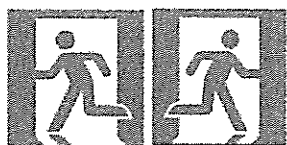
14 OZNAKOWANIE OBIEKTU ZNAKAMI I TABLICAMI INFORMACYJNYMI

Zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822), Właściciel (użytkownik lub zarządca) jest zobowiązany do oznakowania obiektu pożarniczymi tablicami informacyjnymi, a w szczególności do:

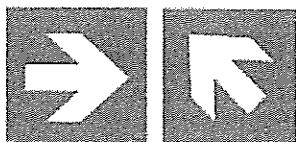
- 1) umieszczania w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru,
- 2) oznakowania dróg, wyjść i kierunków ewakuacji zgodnie z Polskimi Normami,
- 3) oznakowania miejsc usytuowania urządzeń ppoż. i gaśnic,
- 4) oznakowania drabin ewakuacyjnych, rękawów ratowniczych, pojemników z maskami uciezkowymi, miejsc zbiórki do ewakuacji, miejsc lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- 5) oznakowania miejsc usytuowania urządzeń sterujących urządzeniami ppoż.,
- 6) oznakowania miejsc usytuowania ppoż. wyłączników prądu, głównego zaworu gazu oraz miejsc w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,
- 7) oznakowania dźwigów dla ekip ratowniczych,
- 8) oznakowania przeciwpożarowych zbiorników wodnych.

Stosowane najczęściej znaki bezpieczeństwa przedstawiono na następnej stronie niniejszego opracowania.

ZNAKI EWAKUACYJNE wg PN-EN - ISO 7010

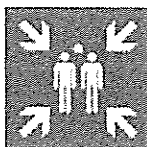
Wyjście ewakuacyjne

Kierunek drogi ewakuacyjnej

Zbić, aby uzyskać dostęp

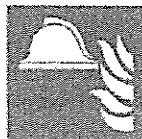

Miejsce zbiórki do ewakuacji

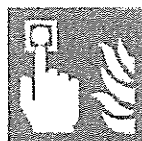
ZNAKI OCHRONY PPOŻ. wg PN-EN - ISO 7010

Hydrant wewnętrzny

Zestaw sprzętu ochrony przeciwpożarowej

Alarm pożarowy (Ręczny ostrzegacz pożarowy)

Gaśnica

15 DOKUMENTY ZWIĄZANE

- 1) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225),
- 2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822),
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U.2009, nr 124, poz. 1030),
- 4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1722).
- 5) PN-EN ISO 7010: 2012 Symbole graficzne. Barwy Bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej.
- 6) PN-ISO 3864-1:2006 Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Zasady projektowania znaków bezpieczeństwa stosowanych w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej.
- 7) PN-02852 Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.
- 8) PN-EN 671-1. Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z wężem półsztywnym
- 9) PN-EN 671-2. Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z wężem płasko składanym.
- 10) PN-EN 1838:2013, IDT. Zastosowania oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.
- 11) Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, styczeń 2023 r. mgr inż. Jarosław Słomka, SIOPA/7W/2019/8/8.
- 12) https://www.imdik.pan.pl/images/Za%C5%82%C4%85cznik_nr_7._Przyk%C5%82ady_zabezpieczenia_prac_po%C5%BCarowo-niebezpiecznych.pdf
- 13) https://polskabezbarier.org/documents/Dostepnosc_bezpieczna_ewakuacja.pdf
- 14) Inne akty prawne, normy, plany i instrukcje obejmujące zagadnienia z zakresu ochrony ppoż. nieprzywołane bezpośrednio w niniejszym opracowaniu.

16 ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1	Wykaz telefonów alarmowych
Załącznik nr 2	Karta prac niebezpiecznych pożarowo
Załącznik nr 3	Karta aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
Załącznik nr 4	Wykaz osób zapoznanych z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego
Załącznik nr 5	Oświadczenie o zapoznaniu z IBP
Rysunek IBP 01	Plan zagospodarowania terenu
Rysunek IBP 02	Plan ewakuacji - rzut parteru
Rysunek IBP 03	Plan ewakuacji - rzut 1 piętra

.....

Rodzaj służby	Tel. Alarmowy
Policja	997 / 112
Straż pożarna	998 / 112
Pogotowie Ratunkowe	999 / 112
Dyrektor Generalny	22 563 13 35 609 220 260
Dyrektor BDG	22 563 14 68 601 276 933
Dyrektor GK	22 563 13 57
Zastępca Dyrektora GK	22 563 13 75
Ochrona obiektu	22 532 25 55

Symbol komórki organizacyjnej	Nazwisko	Imię	Nr telefonu	Nr pokoju
BDG-A	Słomka	Jarosław	22 532 25 15/ 502 355 945	67
GK-PZGiK	Kałaska	Dorota	22 532 25 69	21
GK-KARTO	Borek	Paweł	22 532 25 83	131
DI-G	Perz	Piotr	22 563 1416	9
GK-FOTO	Brzozowska	Renata	22 563 13 44	116

KARTA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

Zezwolenie nr ... na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Data prac	2. Miejsce prac (budynek, pomieszczenie itp.)
3. Rodzaj wykonywanych prac	
4. Wymagane środki zabezpieczające ☐ brak materiałów palnych i łatwopalnych odległości 15 m ☐ materiały palne zabezpieczone ognioodporną plandeką/kocem ☐ procesy stwarzające dodatkowe zagrożenia wstrzymane ☐ zapewniona odpowiednia ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego ☐ zapewniona gotowość hydrantów wewnętrznych ☐ pojemniki na ciecze palne i łatwopalne opróżnione i przewentylowane ☐ dokonano pomiaru stężenia par cieczy, gazów i pyłów (jeśli wymagane) ☐ sprzęt przeznaczony do prac posiada odpowiednie certyfikaty i znajduje się w odpowiednim stanie technicznym ☐ pracownicy zewnętrzni zostali zapoznani z zagrożeniami, procedurami awaryjnymi oraz środkami prewencji ☐ zaplanowano patrole prewencyjne strażników po 2, 4 i 8 godzinach od zakończenia prac ☐ Inne:	Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac pożarowo niebezpiecznych Imię i nazwisko: Podpis: 5. Zezwałam na wykonanie prac (zezwolenie obowiązuje na czas max 24 h) od godziny do godziny imię i nazwisko podpis
6. Operator prac: Godzina rozpoczęcia prac Godzina zakończenia prac Sprawdzono stanowisko pracy i jego otoczenie i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar. imię i nazwisko podpis	
Patrole prewencyjne	
1 godzina po zakończeniu (dokładna godzina) skontrolował (podpis)	
2 godziny po zakończeniu (dokładna godzina) skontrolował (podpis)	
4 godziny po zakończeniu (dokładna godzina) skontrolował (podpis)	
8 godzin po zakończeniu (dokładna godzina) skontrolował (podpis)	
W przypadku pożaru dzwonić 112/ 998	

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Warszawa, dn.

.....
(pieczęć zakładu pracy lub
pieczęć podmiotu zewnętrznego)

.....
(Imię i nazwisko)

.....
(departament/ biuro)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisany (a), niniejszym oświadczam, że zostałem (am) zapoznany (a) z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego” obowiązującą na terenie budynku pozostającego w trwałym zarządzie Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii położonego w Warszawie przy ul. Króla Jana I Olbrachta 94B, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na stanowisku pracy i terenie obiektu;
- 2) postępowania na wypadek powstania pożaru;
- 3) użycia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Postanowienia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla ww. budynku przyjmuję do wiadomości oraz zobowiązuję się do przestrzegania jej postanowień.

.....
(Podpis pracownika)

Niniejszy dokument po wypełnieniu należy przekazać do działu Kadr.
Specjalista ds. Kadr umieszcza niniejszy dokument w zbiorze akt osobowych pracownika.

